

## Täysistunto

**Torstai 19.5.2016 klo 16.02—21.24**

### **4. Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2015**

Kertomus K 7/2016 vp

#### *Lähetekeskustelu*

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

#### *Keskustelu*

18.06 **Kimmo Kivelä ps** (esittelypuheenvuoro): Puhemies! On järjestyksessä kolmas kerta, kun eduskunnan täysistunto käsittelee hallintoneuvoston vuosikertomusta. Vuosittain annettavan kertomuksen perinne alkoi vuodesta 2013. Ajankohta käsitellä Ylen toimintakertomusta on mitä optimaalisin. Viime syksynähän eduskunta käsiteli vuoden 14 kertomusta ja oli siinä mielessä pahasti aikataulullisesti myöhässä. Tätä optimaalisuutta käydä tätä keskustelua juuri nyt lisää erityisesti se, että Ylen ympärillä käytävä keskustelu on tällä hetkellä äärimmäisen vilkasta ja hallitusohjelmaan on kirjattu parlamentaarisen työryhmän perustaminen Ylen julkisen palvelun tehtävää ja rahoitusta käsittelemään. Ja kuten tiedämme, tämä työryhmään on viime vuoden lopulta jo työskennellyt kansanedustaja Arto Satosen puheenjohtolla ja saanut jatkoaikaa kesäkuun loppuun asti.

Kadunmies ymmärrettävästi hyvin usein luulee, että eduskunnan valitsema hallintoneuvosto käsittelee ohjelmanpolitiikkaa ja vaikuttaa ohjelmien sisältöihin. Ohjelmanpolitiikan ja hallintoneuvoston välillä on kuitenkin palomuri, ja ohjelmien sisältö ei kuulu hallintoneuvostolle. Hallintoneuvoston tehtävänä on valita ja vapauttaa vuosittain yhtiön hallitus ja sen puheenjohtaja sekä päättää yhtiön asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista. Edelleen hallintoneuvostolle kuuluu huolehtia ja valvoa julkisen palvelun tehtävien asianmukaisesta suorittamisesta ja myös laatia palveluiden ja toimintojen ennakkoarviointi suhteessa julkiseen palveluun ja viestintämarkkinoiden kokonaisuuteen sekä suhteessa siihen, vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalsiin ja kulttuurisiin tarpeisiin. Edelleen hallintoneuvostolle kuuluu päättää talouden ja toiminnan suuntaviivoista, hyväksyä ja tarkastaa hallituksen toimintakertomus, valvoa yhtiön hallintoa ja antaa lausunto yhtiökokoukselle tilintarkastuskertomuksesta — ja tietenkin sitten tämä nyt käsillä oleva hallintoneuvoston kertomus.

Puhemies! Yle, niin kuin on todettu, on julkisen palvelun yhtiö. Julkinen palvelu on laaja, yhteiskuntaa monin tavoin rakentava palvelu. Tämä julkinen palvelu, jota Yle harjoittaa, vahvistaa myös kansalaisten yhdenvertaisuutta. Tämä on koko julkisen palvelun perusajatus, ja se on kirjattu myös moniin eurooppalaisiin asiakirjoihin. Kansalaisten yhdenvertaisuutta rakentava julkinen palvelu edellyttää lähtökohtaisesti kolmea perustavoitetta:

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

Ensinnäkin julkisen palvelun on saavutettava riittävä kattavuus väestöllisesti ja maantieteellisesti. Julkisen palvelun pitää olla sisällöllisesti ja julkaisullisesti monipuolista. Lisäksi yleisön tulee kokea julkinen palvelu luotettavaksi ja uskottavaksi mediatoimijaksi. Näiden kolmen ehdon — kattavuuden, monipuolisuuden ja luotettavuuden — on täyttyttävä riittävässä määrin, jotta julkisen palvelun yhtiö voi onnistuneesti toteuttaa mitään sille annettua tehtävää. Tämä on edellytys niin suuremmille, koko yhteiskunnan ja kulttuurin kattaville tehtäville kuin kohdennettummille erityistehtäville tai erityisryhmien palveluille. Nämä lähtökohdat ovat myös edellytys Euroopan yleisradioyhtiöiden liiton Ebu jäsenyydelle. Ylehan on EBU:n jäsen, ja EBUhan on kaikelle kansalle tuttu ainakin suomalaisille valitettavan usein surullisiksi muodostuvista Eurovision laulukilpailuista.

Perusedellytysten täytyminen alkaa kattavuudesta. Maantieteellisesti Ylen palvelut kattavat koko maan niin yhtäläisin ehdoin kuin se käytännössä on yhtäältä järkevää tai mahdollista. Suomessa jakelupeittovelvoitteet ovat tiukemmat kuin missään muualla Pohjoismaissa tai Britanniassa.

Myös verkkopalvelut ovat yleisön saatavilla tasavertaisemmin kuin useimmissa verrokimaissa johtuen Suomen verraten hyvistä tietoliikenneverkoista. Tältä osin Yle siis täyttää kattavuutta koskevan perusehdon kansainvälisestikin vertaillen erinomaisen hyvin.

Yle ei pyri markkinajohtajuuteen, vaan yhtiön päämääränä on tavoittaa mahdollisimman moni suomalainen edes jollain sisällöllä. Viime vuonna Yle tavoitti palveluillaan päivittäin 72 prosenttia ja vuositasolla käytännössä kaikki suomalaiset. Ylen päivittäinen tavoitavuus on samaa luokkaa kuin pohjoismaisilla sisaryhtiöillä. Pohjolan luvut ovat Euroopan korkeimpia.

Liikenneministeriö tekee vuosittain tutkimuksen suomalaisten televisiokanavien sisällöllisestä monipuolisuudesta. Tämä tutkimus osoittaa, että suomalaiset tv-kanavat ylipäättään ja Ylen tv-kanavat erityisesti tarjoavat kansalaisille monipuolista sisältöä. Ylen tv-kanavien erityispiirre on, että parhaaseen katseluaikaan tarjotaan vahvaa journalismia, uutis-, ajankohtais- ja asiaohjelmia. Tämä poikkeaa useista vertailumaista, joiden yleisradioyhtiöidenkin prime time -tarjonnassa korostuvat viihde, elokuvat ja draama.

Luotettavuus on Ylen kolmas kivijalka. Ylen tavaramerkki, Yle-brändi, koetaan mittausten mukaan suomalaisten keskuudessa luotettavaksi. Viime vuonna tehdyn Ylen arvo suomalaisille -tutkimuksen mukaan 77 prosenttia luottaa Yleen erittäin paljon tai melko paljon. Yle Uutiset on mittausten mukaan viime vuonna peräti nostanut luotettavuusindeksiään. Uutisarvostuksia selvittävässä tutkimuksessa 92 prosenttia suomalaisista ilmoitti luottavansa Ylen uutisiin vähintään melko paljon, puolet suomalaisista erittäin paljon. Lisäksi puolet suomalaisista piti jotakin Ylen uutispalvelua tärkeimpänä uutislähteenään. Erityisesti Ylen tv-uutisten asema vahvistui edellisvuodesta. Vaikka verkkomedioiden käyttö lisääntyykin, oli Ylen tv-uutiset viime vuonna tärkein uutislähde 37 prosentille suomalaisista. Suomalaiset kokevat siis varsin laajasti, että Ylen viestintään ja sisältöihin voidaan luottaa. Näin pitää ollakin. Tämä on yksi tärkeimpiä Yleen kohdistettuja odotuksia kansalaisten taholla.

Yhteenvedona voidaan siis sanoa, että Yle suoriutui julkisen palvelun perusedellytyksistä eli kattavuudesta, monipuolisuudesta ja luotettavuudesta hyvin. Lisäksi on sanottava, että maissa, joissa on vahva ja hyvin organisoitu yleisradiotoiminta, sananvapaus ja media-kentän monipuolisuus pääsääntöisesti toteutuvat hyvin.

Mutta sitten muutama sana Ylen viime vuoden tarjonnasta, käsittelemme nimenomaan Ylen hallintoneuvoston toimintakertomusta viime vuodelta.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

Television ja radion asema on pysynyt yhä melko vakaana. Ylen tv-kanavat tavoittivat 57 prosenttia yli 4-vuotiaista suomalaisista ja radio 40 prosenttia. Ylen TV1 on yhä suosituin tv-kanava ja Radio Suomi kuunnelluin radiokanava. Yle Areena taas pitää paikkansa Suomen arvostetuimpana verkkobrändinä. Verkkopalveluillaan Yle tavoitti päivittäin keskimäärin 18 prosenttia yli 15-vuotiaista. Eniten suomalaiset käyttävät kansainvälisten verkkopalveluiden, kuten Googlen ja Facebookin, sekä kotimaisten iltapäivälehtien verkkosivustoja.

Ylen tarjonnan suurimpia panostuksia viime vuonna olivat eduskuntavaalit. Poliitiikan sisältöjä tehtiin radioon, televisioon ja verkkoon uusin ja vanhoin tavoin. Erityisesti eduskuntavaaliehdokkaat suomeksi, ruotsiksi ja saameksi esitellyt Vaaligalleria herätti kansainvälistäkin kiinnostusta ja kiitosta. Sibeliuksen 150-vuotisjuhlan ohjelmisto sekä uusi kotimainen draama herättivät myös kansainvälistä kiinnostusta.

Ylen alueellinen palvelu ja kattavuus paranivat viime vuonna, kun alueelliset tv- ja radiolähetykset saivat lisää lähetysaikaa. Yle aloitti alueelliset tv-uutiset Lapissa ja Pirkanmaalla, mikä nosti suomenkielisten alue-tv-uutislähetysten määrän kymmeneen.

Erityisryhmien palvelut ovat julkisen palvelun ydintä. Yle paransi palvelujen esteettömyyttä viime vuonna tekemällä lisää viittomakielistä ohjelmaa kuuroille. Uutis- ja urheilusivusto teki parannuksia näkövammaisia ajatellen, ja selkouutiset tuotiin myös televisioon.

Yle lisäsi ohjelmahankintoja kotimaisilta tuotantoyhtiöiltä, ja aivan erityisesti satsattiin laatuun ja kansainvälistymiseen. Samalla on huomioitava, että valmiiden ohjelmien lisäksi Yle ostaa luovalta ja digitaaliselta alalta paljon erilaista työtä, maksaa tekijänoikeusmaksuja luovan alan työntekijöille, ostaa erilaisia tuotantopalveluja ja osallistuu vahvasti tuotekehitykseen niin sisällöissä kuin uusissa palveluissa, mikä hyödyttää monenlaisten alojen toimijoita, ja sillä on luonnollisesti myös merkittävä työllistävä vaikutus.

Vahva digitaalisen ja luovan alan veturin rooli onkin yksi Ylen tehtävä. Digitaalinen mediamurros ei tästä laannu, vaan muutos jatkuu vahvana. Ylen tehtävä on ottaa riskejä, viedä tuotekehitystä eteenpäin ja huolehtia siitä, että suomalaisten mahdollisuus seurata maailman tapahtumia, osallistua keskusteluun, oppia, sivistyä ja viihtyä säilyy laadukkaana myös muuttuvien medioiden maailmassa.

**18.19 Arja Juvonen ps:** Arvoisa puhemies! Hallintoneuvoston puheenjohtaja Kimmo Kivelän puheenvuorosta kävikin jo ilmi kaikki se, mitä tämä kertomus sisältää. Nostan muutamia asioita tässä esille. Kiitän Kimmo Kivelää puheenvuorosta.

77 prosenttia suomalaisista kertomuksen mukaan luottaa Yleen erittäin paljon tai melko paljon, ja se on iso osa ihmisiä. Pidän itse hyvänä, että kertomuksessa nostetaan esille erityisesti nämä erityisryhmät, ja kuten puheenjohtaja mainitsikin, viittomakieliset tv-uutiset ja Yle Uutiset selkosuomeksi ovat niitä, joita myös on parannettu, ja ilmeisesti tämä on ollut aiempien linjausten mukaista. On tehty siis lisää viittomakielisiä ohjelmia ja parannettu uutis- ja urheilusivuston käytettävyyttä muun muassa näkövammaisille. Myös monia käyttäjäryhmiä palvelevat selkouutiset laajeni radion ja verkon lisäksi televisioon.

Ohjelmasisältö ei kuulu hallintoneuvostolle, mutta nostalgisia sarjojahan ihmiset kaipaavat ja varsinkin ne, jotka ovat siellä television ääressä melkein sen koko pitkän päivän, ja niitä ihmisiähän on. Ikääntyneiden ihmisten päivät muun muassa hoivalaitoksissa koostuvat siitä, että aamulla televisio tai radio avataan ja sitä seurataan pitkin päivää. Se on se ainoa ikkuna sinne ulkomaailmaan, mitä ulkomaailmassa tapahtuu. Perinteet kunnioittavat

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

jo, että Yle on siellä kanava, joka pyörii, ja ikääntyneet ihmiset tykkäävät seurata siellä niin uutisia kuin myös näitä erilaisia sarjoja. Yle Areenahan on todella hyvä verkkoareena, ja jos jotakin parannettavaa siihen voisi sanoa, niin se on se, että ehkä jos hieman helpommin löydettäviksi saisi nämä ohjelmat sieltä Yle Areenan sivustolta, niin ne olisivat sitten vielä paremmin sieltä saatavissa.

Tämä hallintoneuvoston kertomus on hyvä läpileikkaus, ja sitä on hyvin mukava lukea.

**18.22 Olli Immonen ps:** Arvoisa herra puhemies! Tämä Yleisradion hallintoneuvoston kertomus eduskunnalle yhtiön toiminnasta vuonna 2015 on kokonaisuudessaan ihan hyvin laadittu, ja siitä saa melko hyvän kokonaiskuvan Ylen toiminnasta viime vuodelta. Toimin itsekin tällä hetkellä tuoreena Yleisradion hallintoneuvoston jäsenenä, ja siitäkin näkövinkkelistä tähän vuosikertomukseen on ollut ihan mielenkiintoista tutustua.

Mutta suurin asia, mikä minua itseäni henkilökohtaisesti ja monia muita kansalaisia Ylen toiminnassa ja siinä Ylen suuressa linjassa tällä hetkellä häiritsee, on se, että Yle ei kaikin puolin valitettavasti täytä sille kuuluvaa tehtävää tasapuolisesta, neutraalista ja koko kansaa palvelevasta tiedonvälityksestä. Kaiken saamani kansalaispalautteen ja omien kokemusteni valossa tässä vuosikertomuksessa maalailtaan liian ruusuista kuvaa Ylestä ja kansan tyytyväisyydestä Ylen toimintaa kohtaan.

Yleisradion toiminta on ollut viime vuosina hyvin vahvasti monikulttuurisuutta painottavaa, kuten esimerkiksi viime vuotta käsittelevän kertomuksen kohdasta 3.4 voidaan havaita. Kyseisessä kohdassa muun muassa todetaan: "Lastenohjelmissa monikulttuurisuus on määritelty erityiseksi ohjelman teossa huomioitavaksi näkökulmaksi." Tällainen tietyn poliittisen ideologian eli monikulttuurismin korostaminen Ylen tiedonvälityksessä juontaa tietysti osittain juurensa nykyisestä Yleä koskevasta lainsäädännöstä, jossa Ylen tehtäväksi on linjattu edistää monikulttuurisuutta. Minun mielestäni tällainen ideologinen pakko-syöttö, arvoisa puhemies, on yksiselitteisesti väärin.

Yleisradion tulevaisuus näyttää tämän vuosikertomuksen perusteella myös siinä mielessä huolestuttavalta, että monikulttuurisuuden kuvaamista pelkästään positiivisena ilmiönä halutaan yhä lisätä siten, että erilaisten etnisten vähemmistöjen edustajia aiotaan nostaa jatkossa ohjelmien tekijöiksi, osallistujiksi ja asiantuntijoiksi aiempaa enemmän. Henkilökohtaisesti toivon todella, ettei Yle lähde valitsemaan ohjelmantekijöitä ja ohjelmiin osallistujia etnisen taustan perusteella. On nimittäin rasismia valita toimittajia tai asiantuntijahaastateltavia ohjelmiin etnisiin perustein. Siksi toivonkin, että tämä vuosikertomuksen kirjaus on jonkinlainen lipsahdus ja että tekijät valitaan tehtäviin nimenomaan pätevyyden perusteella. Lisäksi etninen jaottelu luo helposti kuilun kantaväestön ja etnisten vähemmistöjen välille eikä Ylen tavoitteiden mukaisesti tuo erilaisia ihmisiä lähemmäksi toisiaan.

Ylen toimintaa tarkasteltaessa täytyy myös kiinnittää huomiota siihen, miten Yle kohtelee — ja tällä hetkellä valitettavasti eriarvoistaa — poliittisia toimijoita uutisoinnissaan. Tämä käy ilmi esimerkiksi Ylen nostaessa uutisiin ja yleisen paheksunnan kohteeksi nimenomaan perussuomalaisia poliitikkoja ja heidän sanomisiaan. Tämä asia aidosti ihmetyttää kansalaisia, koska myös muiden puolueiden vaikuttavissa asemissa olevat poliitikot ovat todistettavasti tuoneet julki vähintään yhtä kyseenalaisia kannanottoja, mutta tapaukset ovat kuitenkin jääneet Ylessä kokonaan huomiotta. Tästä minulla löytyy useita esimerkkitapauksia, jos joku haluaa tietää asiasta enemmän.

Arvoisa puhemies! Yleisesti länsimaiseen journalistiseen näkemykseen sisältyy ajatus, että kansalaisilla on oltava oikeus vapaaseen ja laaja-alaiseen tiedonsaantiin. Tämän peri-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

aatteen on toteuduttava myös silloin, kun välitettävä tieto on ristiriidassa tietoa välittävän toimittajan henkilökohtaisten näkemysten ja asenteiden kanssa. Valitettavasti myös osa länsimaisista toimittajista sortuu tarkoituksenmukaiseen tiedonvälitykseen.

On selvää, että Ylen uskottavuus tiedonvälittäjänä kärsii puolueellisen tiedonvälityksen seurauksena. Yle ei saa syöttää kansalle ideologisesti väritettyä uutisointia ja ohjelmatarjontaa, vaan tiedonvälityksen tulee olla mahdollisimman tasapuolista, neutraalia, objektiivista, puolueetonta, useita eri näkökulmia huomioon ottavaa ja näin koko kansaa palvelevaa.

Arvoisa puhemies! Toivon, että nyt tämä Ylen tulevaisuuden toimintaa pohtiva parlamentaarinen työryhmä ottaa nämä edellä esittämäni näkökulmat huomioon, ja itse asiassa olen kuullut, että näin on myös tapahtunut. Toivon todella, että Ylen toiminnassa saadaan muutos aikaan.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Otetaan pieni debatti.

**18.27 Ilkka Kantola sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Immosen puheenvuoro on historiallinen. Juuri noin vahvoja puheenvuoroja, joissa Yleisradion omistajataho eduskunta ottaa kantaa Yleisradion ohjelmasisältöihin, ei ole täällä eduskunnassa tietääkseni aikaisemmin kuultu. (Olli Immonen: Suuri kunnia!)

Hallintoneuvoston puheenjohtaja, edustaja Kivelä mielestäni linjasi arvokkaalla ja hyvällä, Yleisradion hallintoneuvoston perinteitä vastaavalla tavalla sitä, millä tavalla on palomuri — tätä sanaahan edustaja Kivelä käytti — olemassa Yleisradion ohjelmatoiminnan sisältöjen ja eduskunnan eli hallintoneuvoston välillä.

On tärkeätä, että Yleisradiolla on journalistinen vapaus määritellä ohjelmasisältönsä ja sillä tavalla tuottaa juuri sitä monipuolista sisältöä, mitä edustaja Immonenkin tässä peräänkuulutti. Moniarvoisuus minun tulkintani mukaan tarkoittaa juuri sitä, että me tarjoamme monipuolisia sisältöjä, ja Yleisradio mahdollistaa sen ja tuo hyvin monipuolisesti erilaisia kulttuureja esiin eikä niin, että sinne juntataan jokin yksittäinen, (Puhemies koputtaa) esimerkiksi moniarvoisuuden vastainen, ideologia.

**18.28 Silvia Modig vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän monikulttuurisuuden pelkoon haluaisin todeta, että minusta on hieman erikoista, että juuri perussuomalaiset kaikkein eniten kritisoivat ja sanovat, että Yle on puolueellinen ja poliittisesti motivoitunut eli ei-riippumaton, ja eniten juuri perussuomalaiset kertovat, millaista ohjelmasisältöä Yleisradion pitäisi tehdä. Joko halutaan riippumaton Yle tai sitten ei. Koettakaa päättää. Toivon, että minun Yleisradioni on monikulttuurinen, koska Suomi on monikulttuurinen. Se on ollut sitä paljon ennen kuin se pakolaisvirta, joka meillä nyt on käsillä, on tänne saapunut. Meillä on ollut tataariväestö, meillä on ollut saamelaiset, meillä on ollut suomenruotsalainen väestö, meillä on ollut juutalaisväestö — me olemme aidosti monikulttuurinen kansa. Ja minä toivon, että Ylen kuvastossa näkyy meidän moninaisuutemme ja koko se kulttuurien kirjo, joka Suomeen kuuluu.

**18.29 Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Kantola ei nyt ihan ollut asian ytimessä. Immonen ei käsitykseni mukaan ottanut kantaa sisältöön vaan otti kantaa linjaan, siihen linjaan, millä sitä sisältöä tuotetaan. Ja se linja ja siihen kannanottaminen kylläkin kuuluu hallintoneuvostolle tehtävänmäärityksen mukaisesti — mitä

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

siellä on demokraattista tiedonvälitystä ja tasapuolisuutta ja muuta. Jos siinä linjassa on ongelmaa, silloin hallintoneuvoston kuuluu ottaa kantaa.

Mitä tulee monikulttuurisuuteen, niin monikulttuurisuus voidaan mieltää monilla tavoilla. Ja tämä, mitä edustaja Modig esitti, on se tyypillinen argumentointivirhe, mihin vedotaan, että voidaan johtaa keskustelu siihen toiseen tulkintaan eli siihen, mitä on monikulttuurisuus tai monikulturismi. Ei se, että monia kulttuureita on ollut Suomessa vuosisatoja, ole sama asia kuin tämä tämänpäiväinen monikulttuurisuusideologia, josta tässä nyt puhutaan.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Vastauspuheenvuoro, edustaja Zyskiewicz. (Ben Zyskiewicz: Arvoisa puhemies! En ole pyytänyt puheenvuoroa.) — Havaitsin, että edustaja Zyskiewicz suoristi vartalonsa, (Naurua) mutta se ei ollut mainitussa tarkoituksessa, mistä syystä edustaja Meri.

**18.31 Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Me olemme Zyskiewiczin kanssa melko lailla samannäköisiä, joten pidän tässä osittain hänen puolestaan puheenvuoroa, mutta hän ei vastaa sisällöstä.

Minun täytyy edustaja Kantolalle sanoa, että olen täällä joskus kuullut näissä eri valio-  
kuntakeskusteluissa, että ei ole ollut tapana puuttua tämäntyyppisiin asioihin. Kansa on valinnut tänne nyt aika paljon uusia kansanedustajia, ja perussuomalaiset on kuitenkin eduskunnan toiseksi suurin puolue. Meillä voi olla vähän raikkaita ja uudenlaisia argumentteja. Olemme kuitenkin toimineet täällä aina asiallisesti, emme käytä epämääräistä kieltä. Minun mielestäni meilläkin on oikeus puhua.

Ja toisekseen olen sitä mieltä, että ei kai meillä voi olla niin, että Yleisradion yleinen linja on sellainen, mistä me emme saisi täällä ollenkaan keskustella. Kaikesta täytyy voida yhteiskunnassa keskustella, erityisesti kansanedustajalaitoksessa.

**18.32 Olli-Poika Parviainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä esimerkiksi edustaja Immoselle voin todeta, että mielestäni olette hyvinkin väärässä mutta minä kunnioitan teidän oikeuttanne olla sitä mieltä kuin te olette. Minusta sekin on ihan oikein, että on tarpeen käydä myös kriittistä keskustelua, jos siltä tuntuu. Se on ihan ok minun mielestäni. Ja Yle ei mielestäni ole sikäli jalustalla, että siitäkin sopii keskustella.

Mutta jos puhumme monikulttuurisuudesta ja monokulttuurisuudesta, niin olen samaa mieltä kuin edustaja Modig: Suomi on monikulttuurinen, Suomi ei ole itse asiassa koskaan ollut monokulttuurinen. Esimerkiksi mekin täällä, kaksi etnisesti kantaväestön edustajaa, keskustelemme nyt asioista, joista olemme hyvinkin eri mieltä. Täällä on laaja yhteiskunnallinen keskustelu eri asioista riippumatta siitä, mikä meidän taustamme on tai jotakin muuta. Se, että Yle tukee monikulttuurisuutta toiminnassaan ja pyrkii sitä tuomaan esiin, on mielestäni kohtuullista, koska se on osa Suomea.

**18.33 Vesa-Matti Saarakkala ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mielestäni edustaja Immonen käytti hyvän ja ansiokkaan puheenvuoron, ja näen sen itse Ylen puolustamisena, että keskustellaan Ylestä myös kriittisesti. Immonen ei kyseenalaista mitenkään sitä, ettemmekö me tarvitsisi Yleisradiota, vaan hän peräänkuulutti nimenomaan tätä linjaa. Kyllä me kaikki tiedämme, kun katselemme ja kuuntelemme Ylen ohjelmia, puheohjelmia, että ne ovat varsin liberaalissävyytteisiä. Sieltä ei löydy juurikaan konservatiiv-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

visia yhteiskunnallisia mielipiteitä edustavia henkilöitä, vaan pääsääntöisesti nämä vaki-  
esiintyjät ja -kommentaattorit näissä ohjelmissa — nämä ohjelman tekijät siis — edustavat  
liberaaleja mielipiteitä, ja se näkyy ja kuuluu siinä viikoittain useamman kerran. Ja kuten  
tiedämme, propagandassahan toistaminen on se keskeinen elementti, ja pakko olla kyllä  
kriittinen. Jos te löydätte jonkun (Puhemies koputtaa) konservatiivisen mielipiteen esittä-  
jän sieltä, niin ilmoittakaa.

**18.34 Olli-Poika Parviainen vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mikä-  
li yksittäiset toimittajat tekisivät jotain sellaista, jonka joku tulkitsee jonkinlaiseksi "vää-  
ränlaiseksi" väärässä paikassa kannan ottamiseksi, niin se on sitten Julkisen sanan neuvos-  
ton asia sellaista arvioida, jos toimittajat jollain tavalla ylittävät valtuuksiaan. Mutta meillä  
on riippumaton media Suomessa, ja se on tärkeää, että me pidämme sen riippumattomana.

Itse kyllä olen sitä mieltä, että Yleisradiolta löytyy hyvin monenlaista sisältöä. On mon-  
ta asiaa, joista olen itse Yleisradion kanssa eri mieltä silloin, kun Yle ottaa kantaa. Mutta  
minä korostan, että Yle ei ole organisaatio, jonka tehtävä on ottaa kantaa. Se on organisaa-  
tio, jonka tehtävä on viestiä. Se täyttää kansallista lakisääteistä velvoitettaan. Mutta silloin  
kun otetaan kantaa, niin se liittyy johonkin ohjelmaan, jossa on tarkoitus esimerkiksi tuoda  
erilaisia kantoja esiin. Ja korostan: silloin Yleisradio instituutiona ei ota kantaa, vaan esi-  
merkiksi keskusteluohjelmassa ne henkilöt, jotka keskustelevat.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Arvoisat edustajat, myönnän vielä täs-  
sä debatin osassa puheenvuorot edustajille Kantola ja Modig, ja mikäli edustaja Immonen  
haluaa keskustelun avaajana vielä vastauspuheenvuoron, niin myönnän sen myöskin hä-  
nelle.

**18.35 Ilkka Kantola sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Meri, edus-  
taja Immonen, kun käytin puheenvuoron, jossa kommentoin edustaja Immosen puhetta, en  
tarkoittanut sanoa sitä, etteikö täällä kaikilla olisi puhevapaus. En tietääkseni sanonut mi-  
tään sellaista. Sanoin vain, että ensimmäisen kerran kuulen tämäntyyppistä puhetta, ja to-  
tesin vain, että näin on tilanne. Arvostan sitä, että täällä kritisoidaan Yleisradiota. Se ja eri-  
laisten mielipiteiden esittäminen kuuluu tähän instituutioon. Olkoon meillä puhevapaus, ja  
olen valmis sitä puhevapautta myös puolustamaan.

Mitä tulee termeihin "monikulttuurisuus" ja "monikulturismi", jotka termit täällä esiin-  
tyivät keskustelussa, niin yleisradiolaissa ei ole säädetty eikä Yleisradion tehtäväksi ole  
määritelty monikulturismin edistämistä, mitä se sitten lieneekään. Kun olin aikaisemmin  
Yleisradion hallintoneuvoston puheenjohtaja viime kaudella, niin sain hyvin paljon palau-  
tetta kansalaisilta, myös minä: milloin syytettiin siitä, että Yleisradio on täysin kokoomuk-  
sen hallussa ja sen johtamaa propagandaa sieltä tulee, milloin syytettiin siitä, että se on täy-  
sin demarien hallussa ja sieltä tulee punaista propagandaa, ja kaikkea tältä väliltä. Kyllä me  
saamme kuulla erilaisia mielipiteitä siitä ja arvioita, kenen hallussa ja kenen poliittisessa  
ohjauksessa Yleisradio on. Juuri sen takia on tärkeätä se, mitä edustaja Kivelä, hallintoneu-  
voston puheenjohtaja, (Puhemies koputtaa) sanoi...

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Ja nyt vastauspuheenvuoro, edustaja  
Modig. — Anteeksi, että jouduin tulemaan päälle. Silloin, kun ylittyi aika merkittävästi,  
on pakko tehdä se.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

18.36 **Silvia Modig vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Saarakkala peräänkuulutti esimerkkejä siitä, mikä olisi konservatiivista kommentointia Ylellä. Minä en osaa määritellä toisen puolesta, mikä on konservatiivista ja mikä ei. Uskoisin, että on ihmisiä, jotka kokevat olevansa konservatiivisia ja jotka kuitenkin voivat ajatella hyvin eri tavalla asioista. Yritän hakea esimerkkiä semmoisista kysymyksistä, mitkä ehkä itselläni liittyvät arvoihin, jotka minä ja edustaja Saarakkala olemme yhteisen työkaveruutemme aikana nähneet toisin, ja minulle tulee mieleen tasa-arvoinen avioliittolaki. Minä koen sen hyvin konservatiiviseksi, että Yleisradio ei suostunut puhumaan tasa-arvoisesta avioliittolaista vaan sitkeästi loppuun asti puhui sukupuolineutraalista avioliittolaista. Että kyllä meillä kaikilla varmasti on omat näkemyksemme sanoista, kaiuista, konnotaatioista ja muusta, mutta kyllä minä väittäisin, että Yle on hyvin moniääninen ja puhuu meidän kaikkien suulla. Jos me kerran kaikki olemme joskus ärsyyntyneet myös jostakin, mitä Yleisradio sanoo, se jo kertonee siitä.

18.38 **Olli Immonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun mielestäni on ainakin tärkeää, että me käymme täällä keskustelua siitä, mikä sen Yleisradion ison linjan tulisi olla. Siis minun mielestäni keskustelu on tärkeää, ja aion sitä aivan varmasti jatkosakin käydä.

Minua ei lainkaan kyllä yllätä se, että nämä monikulttuurisuutta puolustavat näkemykset tulevat nyt nimenomaan sieltä vasemmalta laidalta. Tämä Yleisradion monikulttuurisuusagenda palvelee nimenomaan teidän poliittisia ja ideologisia päämääriänne. Nyt on puolusteltu tätä monikulttuurisuusagendaa sillä, että monikulttuurisuus on Suomessa vallitseva asiantila. No, miten te näette, kun sanotaan sosialistisissa maissa, että sosialismi on se vallitseva tila ja sillä linjalla pitää mennä? Tämä on tietysti tätä, miten asiat haluaa nähdä.

Itse peräänkuulutan sitä, että kyllä Ylen tiedonvälityksen ja ohjelmatarjonnan tulee olla neutraalia, objektiivista, ei ajaa mitään tiettyä ideologiaa, kuten monikulturismia tässä tapauksessa. (Puhemies koputtaa) Monikulturismilla tarkoitan sitä, että edistetään massamaahanmuuttoa (Puhemies: Kiitoksia, edustaja, teille varattu aika on päättynyt!) ja puhutaan monikulttuurisuudesta pelkästään positiiviseen sävyyn.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Nyt siirrymme varsinaiseen puhujalistan.

18.39 **Olli-Poika Parviainen vihr:** Arvoisa herra puhemies! En ole Ylen hallintoneuvoston jäsen, mutta käytän tämän tilanteen hyväkseni, koska täällä on mahdollisuus keskustella meille kaikille selvästi merkityksellisen ja tärkeän Yleisradion asioista.

Nyt esitellystä kertomuksestakin käy hyvin ilmi se laaja muutos, minkä digitalisaatio on tuonut viestintä- ja sisältöaloille ja Yleisradioonkin. Esimerkiksi ihmisten mediankäyttötottumusten murros ja alustatalous haastavat voimakkaasti koko mediaa. Erityisen voimakkaasti tämä ilmiö näkyy kaupallisten medioiden puolella. Ylekin on osaltaan vastannut näihin muutoshasteisiin sekä esimerkiksi tiukentuneeseen taloustilanteeseen uudistamalla toimintaansa, keskittämällä esimerkiksi alueuutisensa ja tuottamalla uusia verkkomediasisältöjä ja tekemällä entistä laajemmin yritysysteistyötä.

Riippumaton yleisradiolaitos täyttää paitsi kansallisesti tärkeitä lakisääteisiä tehtäviään myös tasapainottaa markkinoita, mahdollistaa tarpeelliset ei-kaupalliset sisällöt, joita ei

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

muuten olisi välttämättä saatavilla, varmistaa yhteiskunnan eheyden kannalta tärkeän erityisryhmien huomioinnin ja turvaa omalta osaltaan myös riippumatonta mediakenttää ja monipuolista ja mahdollisimman neutraalia tiedonvälitystä.

Yleisradio onkin myös tärkeä demokratian edistäjä ja turvaaja. Tähän on kiinnitetty viime aikoina huomiota koko Euroopassa, jossa keskustellaan laajasti median riippumattomuudesta ja vapaudesta — tai joissakin tapauksissa tämän vapauden heikkenemisestä ja poliittisen kontrollin kasvamisesta. Esimerkit maista, joissa median riippumattomuutta ja tilaa on kavennettu, ovat huolestuttavia. On Suomen etu, että Suomessa toimii riittävästi resursoitu Yleisradio. Tämä toivottavasti muistetaan, kun Ylen tehtäviä ja asemaa pohditaan parhaillaan parlamentarisessa työryhmässä.

Ylen rinnalle tarvitaan tietenkin jatkossakin myös monipuolinen kenttä erilaisia ja eri kokoisia kaupallisia medioita, joiden riittäviä toimintaedellytyksiä olisi myös edistettävä. Jos haluamme media-alan osaamisestamme myös nykyistä enemmän vientimenestystä, on media-alan toimintaedellytyksiä kehitettävä reippaasti nykyisestä. Eri tavoin toimivat mediat täydentävät toisiaan siinä missä eri mediamuodotkin. Olennaista on, että se suomalainen mediamaisema, josta me päivittäisen mediamme haemme, pysyy monipuolisena.

Yle voikin toimia myös strategisena työkaluna ja mahdollistajana. Kohdentamalla esimerkiksi palvelutilauksia erilaisille yrityksille se voi vahvistaa alueiden elinvoimaisuutta ja tukea yrittäjyyttä. Oli kyse sitten indie-tuotantojen tekijöistä, elokuvista, sarjojen tuotannoista, pienten animaatiostudioiden tilauksista tai verkon sisällöntuotannosta, maastamme löytyvää osaamista kannattaisi hyödyntää nykyistä laajemmin. Yrityksemme tarvitsevat myös näyttöjä taidoistaan.

Hyvä esimerkki tällaisesta mahdollistamisesta on Tampereen Mediapoliksessa Ylen, ammattikorkeakoulun ja yksityisten tuotantoyhtiöiden välinen yhteistyö eri tasoilla myös sisällöntuotannossa. Luonnollisesti myös monipuolista Yleisradion omaa tuotantoa tarvitaan nyt ja jatkossakin. Yle voikin toimia myös fasilitaattorina ja koollekutsujana, jos me haluaisimme esimerkiksi lähteä rakentamaan vaikkapa laajempaa kansallista sisältöalustaa eri toimijoille. Tätä kannattaa ainakin harkita. Tällä hetkellä kaikki sisältöalustat, joita käytämme, ovat hyvin pitkälti ulkomaisten suuryhtiöiden hallinnassa. Hallintoneuvosto on mielestäni luonteva paikka käydä keskustelua myös näistä kysymyksistä. Sen aseman vahvistaminen voi olla tarpeen, kunhan politiikka ei lähde sorkkimaan Ylen varsinaisia sisältöjä eikä vaaranna median riippumattomuutta ja kaikkien yhdenvertaisuutta.

Ja viitaten täällä salissa äsken käytyyn monikulttuurisuusvelvoitekeskusteluun liittyen Yleisradioon toistan kommenttini siitä, että minun Yleni on monikulttuurinen, koska Suomi on monikulttuurinen, mutta journalismi olkoon riippumatonta.

**18.43 Silvia Modig vas:** Arvoisa herra puhemies! Koko mediakenttä on tällä hetkellä murroksessa. Digitalisaatio on mullistanut kentän kokonaisuudessaan, ja se on myös muuttanut monien toimijoiden ansaintalogiikkaa. Printtimedia on minun mielestäni tiensä päässä, ja haikailu aikaan, jolloin printti myy samalla tavalla ja samalla ansaintalogiikalla kuin aiemmin, on mielestäni turhaa. Se juna meni jo.

Mutta se, että kaupallinen media ei ole kyennyt kehittämään toimintaansa vastaamaan uuden digitaalisen median haasteita, ei ratkea heikentämällä Yleisradiota. Lobbaus Yleisradiota vastaan on tällä hetkellä tavattoman kovaa. On luotu mielikuva, että Yle on paisunut kohtuuttoman suureksi eikä Ylen ole tarvinnut millään tavalla sopeuttaa toimintaansa niin kuin muiden alan toimijoiden tai niin kuin koko muun yhteiskunnan. Tämä ei pidä

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

paikkaansa. Viimeisten vuosien aikana Ylellä on käyty yt-neuvottelut ja väkeä on vähennetty myös muilla toimilla. Toimintaa on tehostettu ja omaisuutta on myyty.

Ajatus siitä, että Yle porskuttaisi riippumattomana muun yhteiskunnan haasteista, ei pidä paikkaansa. Ylen tulevaisuutta käsitellään tällä hetkellä parlamentaarisessa työryhmässä. Toivon työryhmän jäsenille viisautta ymmärtää Ylen merkitys sivistykselle ja koko suomalaisen mediakentän laadukkuudelle. Tässä kohtaa haluan kyllä ihmetellä sitä, että tämän tärkeän työryhmän kokous on ajoitettu samaan aikaan, kun täällä täysistunnossa käsitellään Ylen kertomusta. Tämän kertomuksen yhteydessä on mahdollisuus käydä, kuten olemme käyneet, keskustelua Ylen roolista ja tehtävästä laajemmin, ja työryhmän jäsenten osallistuminen tähän keskusteluun olisi ollut erittäin suotavaa. Tätä kokousta samaan aikaan, tätä valintaa, en voi kuin ihmetellä ja pahoitella.

Arvoisa puhemies! Näen, että on erittäin tärkeää, että Ylen rahoitus pysyy jatkossakin valtion kehityksen ulkopuolella. Se on ensiarvoisen tärkeää, jotta Yle pysyy riippumattomana. Jos Ylen rahoitus on pelinappulana pöydällä joka kerta, kun valtion budjettia tehdään, sen riippumattomuus on vaarassa. Olen järkytyksekseni todistanut, miten ihmiset tässä salissa, mutta myös Yle-työryhmän jäsenet, ovat kertoneet, millaisia ohjelmasisältöjä heidän mielestään Ylen tulisi tehdä. (Olli Immonen: Eikä ole!) — Ylen työryhmän jäsenet, viimeksi Arkadia-seuran järjestämässä paneelissa, jossa olivat kaikki paitsi yksi paikalla, heistä puolet kertoi, mimmoisia ohjelmasisältöjä he haluaisivat Yleisradion tekevän. Tämä striimattiin, se varmaan löytyy jostain. — Yleisradion tehtävänä on tehdä ratkaisunsa journalistisin perustein eikä poliitikkojen toiveiden mukaan.

Kun vertaamme Euroopan sisällä, voimme nähdä, kuten hallintoneuvoston perussuomalainen puheenjohtaja hyvässä puheenvuorossaan totesi, että vahva Yleisradio heijastelee sananvapauteen, sen tasoon, koko mediakentän laadukkuuteen ja sen moniäänisyyteen. Se, jos mikä, mahdollistaa kriittisen keskustelun. Haluan tässä kohtaa myös sanoa, että minun mielestäni on surullista, että meillä on asetettu nyt kaupallinen media ja Yleisradio vastakkain, koska Suomessa on poikkeuksellisen laadukas kaupallinen media. Oletteko koskaan laittaneet uutiset päälle kaupalliselta kanavalta ja ajatelleet, että tämä ei pidä paikkaansa, tai toisin päin? Meillä on todella laadukas kaupallinen media, ja kun nämä asetetaan vastakkain, se näyttää siltä, että toinen on toista huonompi tai toinen toista parempi, ja se ei minusta ole tarkoituksenmukaisuutta.

Monikulttuurisuus on keskusteluttanut meitä tänään. Ehkä minä ja edustaja Immonen löydämme jonkin toisen kohdan, jossa me voimme pureutua itse aiheeseen, kun tänään me kuitenkin keskustelemme siitä Ylen kautta. Tyydyn kuitenkin toteamaan, että minä olen työskennellyt 16 vuotta freelance-toimittajana. Minä olen työskennellyt sekä Yleisradiolle että lukuisille, lukuisille kaupallisille tahoille. Minun oma kokemukseni toimittajana on kyllä se, että Yleisradiossa journalismin vaatimustaso on erittäin korkea, ja minä en ole koskaan journalistina työskennellessäni törmännyt mihinkään poliittisesti motivoituneeseen valintaan yhdenkään journalistisen sisällön kohdalla. Tämä on subjektiivinen kokemukseni, mutta se on näin. — Kiitoksia.

**18.48 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Kun debatissa jäi pari asiaa sanomatta, niin sanon nytten tässä kohtaa.

Elikkä edustaja Parviaiselle kommenttina: Julkisen sanan neuvosto on itsesääätelyelin, tavallaan eräänlainen toverituomioistuin, joka puuttuu, jos puuttuu, yksittäiseen väärinkäytökseen, ei toimitukselliseen yleislinjaan, josta tässä ollaan nyt keskusteltu. Mitä tulee toi-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

mittajakuntaan noin muuten, niin vuonna 2012 oli sellainen uutinen tutkimuksesta toimittajien poliittisista näkökannoista. Tutkimuksen otsikkona oli, että Vihreät on toimittajien suosikkipuolue. Tutkimuksen mukaan yli puolet toimittajista ei koskaan voisi äänestää perussuomalaista. On täysin absurdia väittää, että näin suuri mielipide-ero ei vaikuttaisi mitenkään uutisointiin ja sumentaishi uutisoinnin objektiivisuutta. Tämä kannattaa huomioida: toimittajakin on ihminen.

Mutta itse asiaan. Viime vuoden marraskuun loppupuolella keskusteltiin eduskunnassa Yle-veron indeksin jäädytyksistä. Pidin tuolloin puheenvuoron, jossa peräsin Yleisradiolta tämän varsin loivan säästöliikkeen lisäksi myös muita tehostustoimia ja toin esiin tarpeita toiminnan korjaamiseen. Kysynkin nyt: Onko Yleisradio lähtenyt tämän jälkeen keskittymään paremmin perustehtäväänsä, jolla oikeutetaan Yle-veron kerääminen kansalaisilta? Onko pyritty eroon mielipiteen muokkauksesta, klikkijournalismista ja kohuotsikoiden hakemisesta? Onko pyritty riippumattomaan uutistoimitukseen, tutkivaan journalismiin, syvälliseen analyysiin ja taustoitukseen, kuten silloin vaadin?

Arvoisa puhemies! Edustaja Immonen otti puheenvuorossaan esille merkittäviä ja huolestuttavia näkökantoja. On toivottavaa, että Yleisradio kuuntelee herkällä korvalla hallintoneuvostonsa jäsenen sekä myös muiden kansanedustajien näkemyksiä toiminnastaan. Näihin kysymyksiin vastaaminen on oleellista. Yle tuottaa myös paljon hyvää ohjelmaa. Sen pohjaa ei kannata nakertaa huonolla.

**18.50 Jari Ronkainen ps:** Arvoisa herra puhemies! Yleisradion asema ja rooli puhuttaa kaiken aikaa. Meillä on asetettu parlamentaarinen työryhmä selvittämään muun muassa, mitä pitäisi kuulua julkisen palvelun tehtävään ja miten Yleisradion toimintaa voidaan tehostaa ja kehittää. Nykyisellään Yleisradio on aivan liian kallis. Työ on vielä kesken, mutta odotan sen tuottavan tulosta. Olen Ylen hallintoneuvoston jäsen ja olen siellä tuonut esille näkemyksiäni, ja tässä yksi sellainen.

Onko Yle onnistunut olemaan riippumaton ja tasapuolinen? Sitä on kysytty täällä salissa tänään jo muutaman kerran. Varsinkin tasapuolisuus uutisoinnissa herättää kysymyksiä. Hallintoneuvoston kertomuksessa todetaan sivulla 32, että "suomalaisten luottamus Ylen uutistoimintaan vahvistui entisestään". Kuitenkin kun palataan sivulle 23, niin huomamme ristiriidan, joka voi kertoa siitä, että uutisointia ei pidetä tasapuolisena. Tekstissä todetaan: "Samalla voimistuneen jo nähtävissä oleva kehitys, jossa osa suomalaisista hakeutuu valtamedian sijaan vaihtoehtoisten tietolähteiden äärelle." Syy on myös selvä, sillä maahanmuuttokysymykset nousivat entistä voimakkaammin esille. Yleisradio nähdään osana punavihreää kuplaa.

Nyt Yleisradiolla ei pidä pelkästään huolestua vaan oikeasti tehdä jotain. On aivan turha kampanjoida vaihtoehtomediaa vastaan, sillä siitä hyötyvät vain ne samaiset vaihtoehtomediat. Mieluummin pitää tehdä entistä parempaa työtä uutistoimituksessa, ja ennen kaikkea tasapuolisuuden näkyminen on tärkeää.

**18.52 Vesa-Matti Saarakkala ps:** Arvoisa herra puhemies! Liberalismi—konservatismi-akseli on tärkein vedenjakaja nykypolitiikassa. Yle on tässä suhteessa puolensa valinnut. Sen keskusteluohjelmien vakiokommentaattorit ovat järjestään liberaaleja, sillä he esittävät erittäin liberaaleja mielipiteitä. En ymmärrä, miksi Yle ei lanseeraa jotakin puheohjelmaa, jota juontaisi konservatiivi. Voisi olla jopa sellainen keskusteluohjelma, jossa kaikki

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

keskustelijat olisivat enemmän tai vähemmän konservatiiveja, koska vastaavia versioita liberaaleista kokoonpanoista on jo olemassa.

Mielestäni Ylen nykyinen linjaus edistää monikulttuurisuutta on puhtaasti poliittinen ja siten ideologinen, ellei siihen sisälly myös konservatiivisten ajatusten esilletuontia muutenkin kuin lähinnä niin, että otetaan jokin ajankohtainen konservatiivinen näkemys porukalla ihmeteltäväksi ja lytättäväksi pelkkien liberaalien toimesta. Tämä kaava toistuu Ylen ohjelmissa viikoittain, itse asiassa useamman kerran viikossa. No, toisintohan on propagandassa kaiken a ja o. Olisi sääli, että tällaisen epäkohdan takia Ylen toimintaan yleisemminkin pitää alkaa suhtautua kriittisesti, mutta on mahdotonta olla huomaamatta ja ohittaa olankohautuksella Ylen totaalisuutta monikulttuurisuuden ideologisessa tulkinnassa ja sen edistämisessä.

Arvoisa puhemies! Yle on tarpeellinen toimija tiedon ja näkemysten välittäjänä. Sillä on todella iso valta. Onkin esitettävä kysymys, onko nykyinen Yle sellainen vastuullinen toimija, joka on tehtäviensä tasalla. Itselleni on tullut käsitys, että ainakin Helsingin päässä Ylessä eletään periaatteella "tämä on meidän hiekkalaatikkomme, me teemme, mitä tahdomme, älkää tulko pilaamaan leikkejämme".

Julkisen sanan neuvostolta langettavan päätöksen saaneen toimittaja Kaarina Hazardin Yle on palkinnut nostamalla hänet vakiokeskustelijaksi yhteiskunnallisista aiheista viikoittain. Tietenkin myös aikuisviihteestä tunnetuksi tullut Rakel Liekki on Ylen mielestä niin ansioitunut, että häntä näemme useissa ohjelmissa viikoittain. Ehkä tässä on kyse positiivisesta erityiskohtelusta ja sen uudesta sisällöstä ja tulkinnasta.

**18.55 Ilkka Kantola sd:** Arvoisa puhemies! Tämä kysymys Ylen liberaaliudesta tai konservatiivisuudesta on tietysti kiinnostava, ja voin yhtyä edustaja Saarakkalan toivomukseen siitä, että... Tai minunkin käsitykseni mukaan monikulttuurisuuden tulisi merkitä myös sitä, että liberaalien arvojen tai niiden heijastamisen lisäksi on nähtävissä myös konservatiivisia näkemyksiä Ylen kanavilla, ja minusta tämä tällaisen toivominen ja sellaisen edistäminen on aidosti monikulttuurista. Kansalaisilla täytyy olla mahdollisuus peilata omia näkemyksiään erilaisiin näkemyksiin, joita sitten keskusteluissa ja muissa ohjelmissa Yleisradiossa näkyy.

Arvoisa puhemies! Yleisradion asemasta keskustellaan, sen rahoituksesta ja mahdollisista tarpeista muuttaa yleisradiolakia, ja tämän ison keskustelun taustana ovat tietysti kaupallisen median erittäin suuret vaikeudet selviytyä kovassa kilpailussa ja hyvin muuttuneessa toimintaympäristössä digitalisaation, kansainvälistymisen, teknologisen muutoksen ja ehkä ennen muuta heikomman markkina- ja taloustilanteen takia, jossa mainosmyynnin edellytykset ovat todella paljon heikommät kuin hyvinä, taloudellisen nousun kausina.

On selvää, että median monipuolisuus Suomessa tavoitteena tarkoittaa sitä, että meillä pitää olla myös elävä kaupallinen, yksityinen media monipuolisesti katsojien ja kansalaisten saatavilla. Tämä on meidän yhteinen huolestus. Ja mitä sen eteen voidaan tehdä, että kaupallinen media pärjäisi paremmin — siitä varmaan kuullaan tänään vielä puheenvuoroja, kun katson, keitä täällä salissa istuu. Mikä on Yleisradion vaikutus siihen, että kaupallisella medialla on vaikeuksia tässä tilanteessa? Sitä varmasti tuo edustaja Satosen vetämä työryhmäkin parhaillaan arvioi, ja siitä joitakin selvityksiä, myös kansainvälisiä selvityksiä, on tehty.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

Arvoisa puhemies! Nostan tästä Yleisradion hallintoneuvoston kertomuksesta pari koh-  
taa esiin, joissa kuvataan Yleisradion suhdetta kaupalliseen mediaan kiinnostavalla tavalla.

Ensimmäinen on sivulla 79, jossa on tällainen graafi, tolppakuvaus siitä, millä tavalla yleisradioyhtiöiden rahoitus eräissä meihin vertailtavissa olevissa maissa on järjestetty. Tästä paljastui hyvin se meillä itsestään selvä tosiasia, että Suomessa Yleisradiota ei rahoiteta vähimmässäkään osin mainosrahoitteisesti. Tämä on lailla estetty ja määritelty, niin että Yleisradio ei voi kerätä mainostuloja toimintansa rahoittamiseksi. Voisimme vain kuvitella, kuinka herkullista olisi vaikka puoli yhdeksän uutisiin myydä viisi minuuttia mainosai-  
kkaa, ostajia varmaan löytyisi. Mutta tämä on lailla kielletty, ja tämä tarkoittaa sitä, että Yleisradio ei kilpaile lainkaan siellä mainosmarkkinoilla siinä mielessä, että hakisi sieltä joitakin tuloja itselleen. Ja tämä toivoakseni säilyy jatkossakin Yleisradion osalta, vaikka joitakin muutoksia tehtäisiinkin, että ei päästetä Yleisradiota mainosmarkkinoille vaan se rahoitus järjestetään muulla tavoin. Suurempi tai pienempi rahoitus, se on kovan keskustelun paikka se, mutta ei mainosmarkkinoille, niin kuin esimerkiksi Itävalta, Sveitsi, Hollanti, Belgia ja Irlanti saavat kaikki osan tuloistaan mainoksia myymällä.

Arvoisa puhemies! Toinen mielestäni tärkeä kohta, joka liittyy siihen keskusteluun Yleisradion ja kaupallisen median suhteesta, on hallintoneuvoston kertomuksen sivulla 52, jossa kuvataan ohjelmatyypin jakautumista eri tv-kanaville Suomessa. Ja kun lähdetään otsikoista Kulttuuri, Uutiset, Ajankohtaiset, Urheilu, Asia, Lapset ja päädytään sitten Elo-  
kuvat- ja Tositelevisio-puolelle, niin nähdään tuosta kuvasta, että kulttuurin puolella Yleisradiolla on valtavan suuri panostus verrattuna kaupalliseen mediaan. Uutisissa, ajankohtaisissa, urheilussa on edelleenkin suurempi panostus kuin kaupallisella medialla — ja asia-  
ohjelmissa ja myös lastenohjelmien osalta. Mutta sitten kun tullaan kotimaiseen fiktion, ulkomaiseen fiktion, viihteen ja musiikin kautta, elokuvien kautta tositelevisioon, niin silloin kaupallisen tv-kanavien osuus kasvaa vastaavasti ja Yleisradion, julkisen palvelun, osuus pienenee. Eli tämä markkina-alue, jossa kaiken kaikkiaan tv-kanavat lähettävät ohjelmia, näyttää olevan jakautunut varsin selvästi siihen, että kaupallisella medialla on vä-  
hän toisentyppinen painotus — tai selkeästikin toisentyppinen painotus — kuin julkisen palvelun yhtiöllä. Emme toimi ikään kuin samalla ohjelma-alueella tai formaatilla, vaan Yleisradion osalta on lainsäädännön pohjalta muodostunut ja kaupallisen median kannalta katsojien ja mainostajien kiinnostukseen perustuva ohjelmatyypin jakautuminen, ja tämä on mielestäni tärkeää pitää mielessä, kun pohditaan sitä, kuinka paljon me häiritsemme toisiamme, kuinka paljon Yleisradio häiritsee kaupallisen median toimintaa.

**19.00 Mikko Alatalo kesk:** Arvoisa puhemies! Jääkiekon MM-kisoissa Suomi—Tanska 5—1. Suomi pääsi mitalipeleihin, ja lähettäjä oli MTV3. Hyvä näinkin, että kaupallinen te-  
levisio lähettää myös näitä tärkeitä kisoja, mutta totta kai Suomessa Ylelle kuuluu myös velvollisuus lähettää isoja urheilutapahtumia, koko kansaa kerääviä urheilutapahtumia. Se on juuri sitä katsojasuhteenkin kannalta tärkeää ohjelmaa. Muun muassa olympialaiset tulevat nyt sitten Riosta, ja ovathan sieltä tulleet jo MM-kisat Pekingistä ja nuorten MM-kisat Helsingistä, tämmöisiä jopa kansakuntaa yhdistäviä lähetyksiä.

Jos nyt kuitenkin puhuttaisiin itse päivän aiheesta eli Yleisradion hallintoneuvoston vuosikertomuksesta. Täytyy ensinnäkin sanoa se, että kuinka monta kertaa syyhyävät sor-  
met päästä puhumaan yksittäisistä ohjelmista hallintoneuvostossa, mutta hallintoneuvosto ei ole ohjelmaneuvosto. Aikoinaanhan oli ohjelmaneuvostot Yleisradiossa, ja siellä käsiteltiin hyvinkin yksityiskohtaisesti Ylen ohjelmia. Meidän tehtävämme hallintoneuvostos-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

sa on piirtää Yleisradion toimintaa isolla pensselillä, ja Ylen operatiivinen johto ja hallitus sitten toteuttaa Ylen toimintaa journalistisin perustein, niin kuin täällä on sanottu.

Kuuntelin mielenkiinnolla perussuomalaisten kritiikkiä. USA:ssahan on sillä tavalla, että konservatiiveilla siellä on Fox TV ja sitten liberaaleilla on CNN. Eli kun katsot molempia, niin voit saada jonkunlaisen käsityksen niin kuin harmaasti, mitä siellä suurin piirtein on. Kyllä yhdyin edustaja Kantolan kantaan siitä, että toki Yleisradion täytyy muuttua maailman mukaan, myös monikulttuurisuudessa, mutta täytyy tuoda myös Suomen suuren kansan enemmistön näkemyksiä, sen hiljaisen enemmistön näkemyksiä, että siellä on monenlaisia näkökulmia.

Mutta toisaalta, kun puhutaan Yleisradion tehtävästä, puurot ja vellit eivät saisi mennä sekaisin, mitä Yle sinällään on ja mitä siellä ne ohjelmasisällöt ovat. Minäkin voisin arvostella monia ohjelmia, minkälaista journalismia siellä on tehty, esimerkkinä nyt vain yksi asenteellinen ajankohtaisohjelma maaseudun laajakaistasta, kuinka se on epäonnistunut. Viitasaarella se tehtiin. Onneksi silloin edustaja Pekkarisella oli puheoikeus ja hän televisiossa korjasi suorastaan väärä väitteitä, mitä siinä esitettiin. Minusta tämä ei ole oikea tapa lähteä leimaamaan, etukäteen miettimään jo sapluuna valmiiksi, mitä sanotaan jostain asiasta, ja sitten lähdetään tekemään ohjelma haastatellen sellaisia henkilöitä, jotka varmasti tukevat tämän toimittajan näkemyksiä.

Mutta mitä Ylen toimintaan tulee, niin julkinen palvelu säilyy kuitenkin entisen laajuksena ottaen huomioon, että rahaa on vähemmän, ja se on merkittävää, eli Ylekin on pistänyt vyötä tiukemmalle. Radion ja tv:n tavoitavuus on pysynyt kutakuinkin ennallaan, kun taas verkkosisältöjen tavoitavuus on noussut yhteensä 16 prosenttia. Tämä on sellainen asia, joka on ärsyttänyt myös kaupallista mediaa, että Yle on niin vahva nyt verkossa. Minä sanoisin kyllä ihan puolueettomasti, että kyllä kaupallisten medioiden verkkosivut monesti ovat paljon värikkäämpiä ja houkuttelevampiakin kuin Ylen, mutta tietysti olisi ehkä hyvä mennä siihen suuntaan, mitä Atte Jääskeläinen on ehdottanut, että muun muassa kaupallinen media ja sanomalehdet saisivat käyttöönsä Yleisradion sisältöjä, liikkuvaa kuvaa ja näin, ja Yle palvelisi ikään kuin alustana koko Suomen medialle. Ehkä siihen päästäänkin.

Yle Areena oli taloustutkimuksen mittauksessa jälleen arvostettu, ja arvostetuin, kotimainen verkkobrändi. Suomalaisista 76 prosenttia pitää Ylen palveluja vähintään yhtä kiinnostavana, ja luottamus Ylen uutistoimintaan on vahvistunut. Olen ollut toimittajana tv-uutisissa siihen aikaan, kun Mainos-tv:llä ei ollut vielä uutisia, MTV:llä, ja silloin naureskeltiin sille, että mitä, MTV:lle uutiset? Mutta niinhän ne loppujen lopuksi sitten tulivat, ja minusta se on ollut hyvä asia. Tämä uutisten kilpailu on jopa parantanut Yleisradion uutisten asemaa, koska minusta MTV:n ja jopa Nelosenkin uutiset ovat aika hyvin toimitettuja ja ne ovat tärkeitä tiedonvälityksen kannalta ja demokratian kannalta, että on erilaisia uutislähetystyyppejä.

Sen verran vielä, että Ylehan aloitti alueelliset tv-uutiset nyt Lapissa ja Pirkanmaalla, ja täytyy kiittää tamperelaisena kansanedustaja sitä, että myös Pirkanmaalla on omat alueuutiset, koska Häme on niin iso alue, että kyllä siinä täytyy muistaa, että Pirkanmaa on sitten ihan oma alueensa, ja myös Lappi ihan samalla tavalla, ettei se lähetys tule Oulusta.

Yle Areenan käynnistyksiä oli merkittävästi edellisvuotta enemmän, noin 30 miljoonaa kuukaudessa, ja tosiaan, vaikka se on menneisyyttä, niin se on tulevaisuutta, ja minä olen erittäin iloinen siitä Areenan toiminnasta. Myös nämä musiikkipätkät, mitä me kuulemme

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

menneisyydestä Elävässä arkistossa, ovat erittäin merkittävää, ihan kansallista sivistyksellistä arvoa tuottavia asioita.

Se, että Yle hankkii sisältöjä tuottajilta 27,4 miljoonalla eurolla, on hyvä asia. Ylellä on suuri merkitys katalysaattorina suomalaiselle musiikille ja elokuvan tuottamiselle ja monelle muulle kulttuurille, ja toivon, että tuo indie-tavoite, jota halutaan varmaan nostaa tuolla työryhmässäkin, vielä paranee ja meillä on riittävästi indie-yhtiöitä, jotka pystyvät sitä aluskasvillisuutta ja niitä ohjelmia tuottamaan.

Todellakin tulevaisuudessa meillä on edessä radion ja television rajuja muutoksia, ja kuitenkin kaiken a ja o on se, että Yle säilyy journalismia, kulttuuria, oppimista ja urheilua tuottavana ja vahvistaa roolia myös digitalisoituvassa maailmassa.

Mitä tulee sitten julkisen palvelun keskusteluun, niin sitähan käydään ympäri Eurooppaa. Tämä johtuu tästä uudesta mediamaailmasta, siitä, että kilpailu kiristyy koko ajan kansainvälisesti — ja ehkä lehtitalot joissakin maissa nukkuivat silloin, kun olisi pitänyt toimia. Lehtitalot ajavat tietysti rajoituksia yleisradiotoimintaan toivoen, että se helpottaisi heidän tilannettaan. Tätä keskustelua käydään nyt Keski-Euroopassa ja myös BBC:n osalta. On vaikea päästä käsiksi mainosrahat vieneeseen Googleen ja muihin kansainvälisiin mummuteihin, jotka ovat todellinen syy tv- ja lehtiyhtiöiden ahdinkoon. Se, että Ylellä menisi huonommin, ei kuitenkaan auttaisi kaupallista mediaa.

Kaupallisten mediatalojen tavoite on ollut monissa maissa tehdä julkisen palvelun yleisradiotoiminnasta ainoastaan markkinoita täydentävä kapea tehtävä, sellainen kuin se Yhdysvalloissa on, tämä public TV. Erikoispiirre on, että Suomessa on tämä maan huono talous, ja tätä keskustelua ei varmasti käytäisi näin kovin sanoin, jos ei olisi niin vaikea tilanne muutenkin yksityisellä sektorilla, kun mainosrahoja ei tule.

Julkisen palvelun yleisradiotoiminta on kuitenkin viestintäpoliittinen päätös. Me täällä eduskunnassa kansanedustajina teemme sen päätöksen, haluammeko tällaisen Ylen. Ylen tehtävä on tukea myös kansanvaltaa ja vahvistaa suomalaista kulttuuria — ja ilman mainoksia, niin kuin tuossa edustaja Kantola sanoi. Me emme halua, että Yleisradio menee mainosmarkkinoille, vaikka monet yleisradioyhtiöt ovat tuolla Keski-Euroopassa myös niitä vähäiä mainosrahoja viemässä.

Yle palvelee myös kielivähemmistöjä sekä kuulorajoitteisia. Yle on vahva alueellinen, maakunnallinen tiedonvälittäjä, joka täydentää viestintää maakuntalehtien ja paikallislehtien ohella. Aikoinaan Pekka Silvola, Maalaisliiton entinen puoluesihteerin, joka oli sitten Ylen ohjelmajohtajana — hän oli silloin pomona, kun olin Ylessä töissä — sanoi, että muistakaa, että Suomen maaseudun ja maakuntien kannalta on aina tärkeää, että meillä on myös Yleisradio, joka täydentää sitä, mitä paikkakunnan tai maakunnan päälehti sanoo. Jos me olisimme vain yhden päälehden varassa, niin aika, voi sanoa, ohkainen se näkemys olisi.

Monipuolista ohjelmatarjontaa tosiaan indien kautta, mutta myös tosiaan musiikille, urheilulle ja elokuvalla Yle on tärkeä. Olen sanonutkin monille näille taiteilijoille Teoston kokouksissa ja muissa, että puolustakaa Yleä, Ylellä on iso merkitys, koska se on monesti myös suunnannäyttäjä sille, mikä musiikki Suomessa soi, ja se maksaa suuresti tekijänoikeuskorvauksia — vielä, ainakin toistaiseksi.

Tosiaan puhuin tuosta asiakassuhteesta tai katsoja- ja kuuntelijasuhteesta, ja on kritisointu, että Yle lähettää nyt joitakin HBO:n ohjelmia tai amerikkalaista sarjaviihdettä. Minusta sekin on siinä rajoilla, että Ylelle se kuuluu. Itse katson HBO:ta ja Netflixiä suoraan, mutta minusta siellä on sellaisia laadukkaita tv-sarjoja, joihin Ylelläkin täytyy olla oikeus lähteä

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

mukaan. Ja tosiaankin ennen kaikkea tuon urheilun merkitys on suuri. Kotimaiset pallopelit esimerkiksi ovat hyvin tärkeä asia — niitä ei kukaan muu välittäisi, jos Yle ei niitä välittäisi.

Tosiaan, samoista asioista keskustellaan Euroopassa. Saksassa on kova keskustelu, Norjassa on vaadittu NRK:n alasajoa, mutta maaliskuussa Stortinget päätti niin, että NRK:ta ei siellä lähdetä ajamaan alas. Samoin Ruotsin radio- ja tv-viranomaisten, MRTV:n, raportti lähti siitä, että SVT:n ja Sveriges Radion asema säilyy ja sitä ei lähdetä ajamaan alas. Julkisen palvelun yhtiöt toimivat näissä maissa sillä tavalla, että ne eivät estä kilpailevia toimijoita aloittamasta, harjoittamasta ja kehittämästä mediatoimintoja. — Kiitoksia.

**19.10 Kimmo Kivelä ps** (vastauspuheenvuoro): Puhemies! Tämä keskustelu ja yhtä lailla se palaute, mitä edellinen hallintoneuvoston puheenjohtaja taatusti on saanut, osoittaa sen, että niin tässä salissa kuin kansalaisten keskuudessa kyllä todella elää voimakkaana sellainen viha—rakkaus-suhde Yleä kohtaan, mutta tämä keskustelu paljastaa sen, että on laaja konsensus Ylen tarpeellisuudesta ja myös Ylen erityisyydestä. Kun esitetään kritiikkiä tiettyä asenteellisuutta kohtaan, niin tällainen kritiikki on toki otettava vastaan, mutta ei pidä myöskään nähdä mörköjä kaikkialla. Ei se, että uutisoidaan, että aurinko nousee 5.45, ole mikään asenteellinen uutinen, vaikka aurinko nouseekin idästä päin. Mutta totta vie ei tarvita paluuta ohjelmaneuvostojen aikakauteen. Se oli aivan hullua, kun minuuttidemokratian varjolla puolueet mustasukkaisina kyttäsivät toisiaan, saako toinen minuutin tai kaksi enemmän aikaa Ylen ohjelmissa kuin toinen. Sellaisesta sairaudesta on onneksi päästy eroon.

**19.12 Ilkka Kantola sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiinnitin huomiota edustaja Alatalon puheenvuoronsa alkupuolella esittämään kuvaukseen siitä, miten Yleisradion johtaja Atte Jääskeläinen oli pohdiskellut sitä, että Yle kenties voisi jakaa sisältöjään laajemminkin uutismedian käyttöön. Tätähän on pohdittu, millä tavalla se voisi olla tällaista synergian luomista, mutta huomasin, että Helsingin Sanomien puolelta taidettiin suhtautua tähän siten, että pidettiin sitä vähän arveluttavana, ja eräs seuraus tällä saattaisi olla se, että kansainväliset viestintäyhtiöt, kuten Google, ottaisivat ne sisällöt käyttöön. Suomi tuskin pystyisi rajoittamaan tätä Ylen sisällön jakamista vain suomalaiselle, kotimaiselle medialle, vaan saattaisi olla niin, että sitten kansainväliset mediat saisivat sen käyttöönsä ja siitä syntyisi ennemminkin ongelmia suomalaiselle medialle. Tässä on monia näkökohtia, joita pitää pohtia, mutta pohtimisen arvoinen tuo varmasti on.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Vielä vastauspuheenvuoro, edustaja Alatalo, ja sitten siirrymme listaan.

**19.13 Mikko Alatalo kesk** (vastauspuheenvuoro): Vastauspuheenvuorona, arvoisa puhemies, edustaja Kantolalle: Tosiaankin, siinähan on myös tekijänoikeuskysymyksiä ja monia muita asioita, jotka eivät ole niin yksinkertaisia. Mutta muistuttaisin siitä, että nythän EU:n sisällä esimerkiksi Suomen ohjelmia voi katsoa ympäri Eurooppaa, semmoinen direktiivi on.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Jos edustaja Alatalo kääntyisi mikrofonin päin, niin teidän tunnettua ääntänne voitaisiin kuunnella ja kuulla paremmin.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

Kiitoksia. — Siinäkin tapauksessa kuitenkin ilmeisesti Euroopan unionissa päästään selville, miten tekijänoikeudet hoidetaan tässä tapauksessa. En tiedä sitten, onko se Sanoma Oy:n arroganssia, että he eivät tästä ajatuksesta ole niin innostuneita, mutta minä näkisin mielelläni Yleisradion tämmöisenä kansallisena alustana, jota voivat kaikki hyödyntää. Siellä ovat kirjastot ja tosiaan muutkin mediat esimerkiksi.

**Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen:** Nyt listaan.

19.14 **Lea Mäkipää ps:** Arvoisa puhemies! Muutamia poimintoja Ylen hallintoneuvoston hyvinkin laajasta kertomuksesta.

Julkisen palvelun tehtävään kuuluvat luotettavuus ja riippumattomuus poliittisista suhteista. Ylen palveluja pidetään luotettavina, ja tehtävissään Yle on onnistunut melko hyvin. Julkisen palvelun tehtävänä on tukea kansanvaltaa, demokratiaa, alueellisia kulttuurireja ja otettava huomioon ikäryhmät. Niin kuin äsken mainittiin, viittomakielisten ohjelmien lisäys on hyvä juttu, samoin näkövammaisia on huomioitu etenkin urheilusivustoilla ja kuulovammaisille on nämä uutiset. Ja mieleen tulee se, että viime vuonna vietettiin Sibeliusen 150-vuotisjuhlaa ja saimme televisiosta seurata Kullervo-balettia.

Ja jotain toivomuksia: Täällä on puhuttu myös näistä hartausohjelmista, ja katson, että tärkeää on säilyttää hartausohjelmat niin radiossa kuin televisiossa. Varsinkin aamu- ja iltahartaudet ovat olleet hyvin suosittuja, ja toivonkin, että niin aikuisille kuin lapsillekin olisi näitä hengellisiä ohjelmia enemmänkin, koska maamme on kristitty kansa.

Suomalaisista 77 prosenttia luottaa Yleen erittäin tai melko paljon. Luottamus on laskenut edellisestä vuodesta, silloinhan se oli 87 prosenttia. Yle Radio Suomi on edelleen kuunnelluin radiokanava ja Yle TV1 katsotuin televisiokanava Suomessa.

Ylen kanavien tarjonta eroaa selvästi kaupallisista kanavista. Yle panostaa enemmän asia-, ajankohtais-, uutis- ja kulttuuriohjelmiin, ja myös lastenohjelmien, kuten äsken mainitsin, osuus on selvästi korkeampi kuin kaupallisilla toimijoilla keskimäärin, samoin urheilun ja kotimaisen fiktion.

Mediapoliksien kehittäminen Pirkanmaan luovan alan keskuksiksi sai uutta vauhtia, kun Yle, Tampereen ammattikorkeakoulu, Technopolis, Aito Tehdas ja Aito Media päättivät järjestäytyä osuuskunnaksi vuoden 2016 alussa. Osuuskunnan tehtävänä on edistää jäsentensä yhteistoimintaa ja kehittää media-alaa. Mediapoliksessa toimii jo yli 30 organisaatiota, ja siellä työskentelee lähes 2 000 henkilöä mukaan lukien 500 media-alan opiskelijaa.

Sitten myös Yleisradion lakisääteisenä tehtävänä on välittää asetuksella tarkemmin säädettäviä viranomaistiedotuksia ja varautua televisio- ja radiotoiminnan hoitamiseen. On käynnistynyt selvitystyö alueellisten radio- ja tv-lähetysten mahdollistamisesta poikkeusoloissa. Tavoitteena on nopeuttaa vaaratiedotteiden kulkua hätäkeskuksista Yleen ja muille julkaisuun osallistuville toimijoille. Järjestelmä on määrä saada täysin valmiiksi hätäkeskusten Erica-järjestelmän asteittaisen käyttöönoton myötä.

Yle on myös tehostanut toimintaansa melko voimakkaasti koko 2000-luvun ajan, muun muassa henkilömäärää on vähennetty lähes neljänneksellä. Uusi, tehostettu toimintamalli otetaan käyttöön tämän vuoden loppupuolella. Yle pyrkii vähentämään toimitilojaan 40 prosentilla vuoteen 2020 mennessä. Tiloja vähentämällä ja tilankäyttöä tehostamalla Yle vapauttaa resursseja sisältöjen kehittämiseen. Vuoden 2015 lopussa Yle solmi VR:n kanssa vuokrasopimuksen.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

Ja lopuksi vielä: Liikenne- ja viestintäministerihän asetti lokakuussa 2015 parlamentaarisen työryhmän arvioimaan Ylen tehtävää ja rahoitusta, ja tämän pitäisi sitten toukokuun loppuun mennessä tulla valmiiksi, jos kaikki menee hyvin. Samoin on myös selvitettävä Ylen julkisen palvelun laajuutta, toteuttamista, rahoituksen tasoa sekä arvioida, miten eduskunnan omistajaohjaus Yleisradioon toteutetaan. Lisäksi työryhmä arvioi Ylen asemaa ja merkitystä mediamarkkinoilla sekä yhtiön merkitystä demokratian, sananvapauden sekä viestinnän monipuolisuuden ja riippumattomuuden kannalta. Että näitä sitten odotellaan aikanamme.

**19.19 Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Näin aluksi terveisiä Ylen parlamentaarisen työryhmän kokouksesta. Meillä oli tänään kokous, meillä on huomenna kokous. Olemme tiiviisti melkein puoli vuotta jo kokoustaneet ja kesäksi toivottavasti saamme jotakin valmista.

Aluksi kiitän edustaja Kivelää. Ylen hallintoneuvoston puheenjohtajana hän on toiminut erittäin ryhdikkäästi. Kiitos siitä.

Puheeni on aika yleisluontoinen, koska tietenkään en voi tässä vaiheessa vielä tarkemmin selostaa, mitä on tapahtunut ryhmässämme tähän mennessä.

Ylen keskeisenä tehtävänä on laadukkaan kotimaisen tuotannon esittäminen ja tukeminen. Laissa Yleisradiosta todetaankin osuvasti: "Yleisradion tehtävänä on tuoda monipuolinen ja kattava televisio- ja radio-ohjelmisto siihen liittyvine oheispalveluineen jokaisen saataville yhtäläisin ehdoin." Ylen tehtäviin kuuluu myös tuottaa erityisryhmien ohjelmatarjontaa ja laadukasta lastenohjelmaa. Yle ei saa tulevaisuudessa unohtaa myöskään vanhusväestöä. Tässä taannoin ajateltiin, että tavallinen televisio häipyy kuvioista, mutta nyt on todettu, että televisio pitää pintansa, ja täytyy huomioida, että varsinkin eläkeläiset, vanhempi väestö, katsoo eniten televisiota. Heitä pitää myös ohjelmistossa muistaa.

Yleisradio merkitsee suomalaiselle kulttuurille ja suomalaisille paljon. Ilman Yleisradiota ja sen tuotantoa kotimainen draama, dokumenttielokuva ja tv-sarjatuotanto olisivat huomattavasti heikommissa kantimissa. Myös niin sanotut indie-hankinnat ovat tärkeitä. Niiden avulla monet pienet tuotantoyhtiöt voivat jatkaa laadukkaan kotimaisen draaman tuotantoa ja toivottavasti tulevaisuudessa myös lisätä sitä.

Myöskään laadukasta kansainvälistä tarjontaa ei tule kokonaan unohtaa. Suuret urheilutapahtumat, kuten olympialaiset ja MM-kisat, ovat merkittäviä kansainvälisiä tapahtumia. On olennaista, että kaikki kansalaiset saavat nämä palvelut ilman erillistä maksuvelvoitetta. Näitä urheilun ja kulttuurin merkkitapahtumia Yle onkin kiitettävästi esittänyt. Erittäin tärkeää Yleisradion toiminnassa — ehkä tärkeintä — on Ylen riippumaton, asiantunteva ja laadukas uutistarjonta.

Eräs Ylen kallisarvoisimmista osista on sen arkisto ja Elävä arkisto -palvelu, joka sisältää ainutlaatuista audiovisuaalista materiaalia. Arkiston kätköistä paljastuuakin, kuinka tärkeä rooli Yleisradiolla on historian saatossa ollut suomalaisten sivistäjänä.

Yleisradion rooli ja rahoitus ovat tällä hetkellä parlamentaarisen työryhmän arvioitavana. Kaupallisen median ja yleisradioyhtiöiden välinen kilpailu ja yhteistyö ovat maailmanlaajuinen keskustelunaihe. Hyviä malleja voi siis hakea maista, joissa käydään samaa keskustelua tuetun julkisen tarjonnan ja markkinaehtoisien yksityisen tarjonnan suhteesta. Media siirtyy entistä enemmän verkkoon, missä julkisen ja yksityisen uutistarjonnan yhteistyöllä voidaan saavuttaa molemminpuolista hyötyä. Tätä yhteistyötä meidän lainsäätäjien tulee kehittää. Molemmat tahot tarvitsevat toisiaan. Kiistaa synnyttää tietenkin se, että

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

Ylellä rahoitus on suht hyvin pitänyt ja se on vakaata ja varmaa. Kaupalliset joutuvat hakemaan rahansa mainostuksen kautta, ja se tuo yhä enemmän ongelmia.

Usein Yleen liittyvässä kansalaispalautteessa ja julkisessa keskustelussa nousee esille Ylen riippumattomuus erityisesti uutisten ja ajankohtaisohjelmien osalta. On keskeistä, että Yle säilyttää suomalaisten keskuudessa kuvan tasapuolisesta ja poliittisista suhdanteista riippumattomasta toimijasta. 72 prosenttia suomalaisista seuraa Ylen tv- ja radiokanavia päivittäin. Siksi on ensiarvoisen tärkeää, että kansalaiset saavat laadukasta ohjelmaa.

Yleä johtaa ja hallinnoi kaksi tahoa: Yleisradion hallitus ja hallintoneuvosto. Saattaisi olla myös järkevää perustaa asiantuntijoista koostuva, riippumattomuutta seuraava toimielin hallintoneuvoston alaisuuteen. Näin riippumattomuutta pystyttäisiin seuraamaan järjestelmällisesti. Tämänkaltaisen toimielimen perustaminen voisi olla pohdinnan paikka. Kuitenkin hallintoneuvostolla tulee olemaan ja sillä pitää olla se tärkein rooli.

On tärkeää, että Yleisradio on myös suorassa yhteydessä kansalaisiin. Yhteydenpitoon kuuluu tärkeänä osana se, että suomalaiset pääsevät osallistumaan suoraan Ylen toimintaan. Esimerkiksi Puhelinlangat laulaa on mielestäni edelleen loistava formaatti. Totta, se on laulanut jo 44 vuotta.

Kotimaisen musiikin kohdalla Yle on todella tärkeä, jotta kotimaista musiikkia esitetään tulevaisuudessakin. Pieniä pyyhkeitä antaisin siitä, kun on muun muassa näitä Ylen paikallisia radioita, että alueen paikalliset musiikkiammatilaiset tai harrastajat, joilla on erittäin hyvää tuotantoa, harvoin saavat tuotantoansa esille tänä päivänä paikallisradioissa. Siihen puutokseen pitäisi puuttua. Tietysti tämä on probleema myös kaupallisissa, että on nämä soittolistat, mitkä merkitsevät sitä, että hyvin paljon samantyyppiset tai samat biisit soivat. On selitetty, että kansalaiset haluavat kuulla niitä — totta kai haluavat, jos eivät he kuule mitään muuta koskaan.

On myös tärkeää, että aluetoimitusten aidosta paikallistarjonnasta tosiaan pidettäisiin huolta. Samalla on kuitenkin huolehdittava maakuntalehtien elinvoimaisuudesta. Paikallislehdet uutisoivat paikallisista asioista tarkasti, ja on demokratian kannalta tärkeää, että myös ne säilyvät hengissä — myös paperiversioina — tässä digimurroksessa.

Kaiken kaikkiaan kiitos.

**19.26 Joona Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Näin Ylen hallintoneuvoston jäsenenä itsellenikin on muutama huomio tähän päivän keskusteluun.

Ensimmäinen huomio ehkä lähtee siitä, että kun katsotaan tätä hallintoneuvoston kertomusta, niin jo sen pohjalta voidaan todeta, että Yle hyvin vahvasti noudattaa sitä lakisääteistä tehtävää, mikä sille on annettu, ja toteuttaa sitä omaa tehtäväänsä varsin hyvin ja varsin hyvillä tuloksilla. Tässä mielessä voin myös kiitellä niitä aikaisempia puheenvuoroja, mitä täällä on käytetty, hallintoneuvoston puheenjohtaja Kivelää, ja myös edustaja Alatalolla oli varsin hyvä puheenvuoro.

Toinen huomio liittyy sitten tähän keskusteluun, mikä tästä aina viriää. Yle aiheuttaa meissä jokaisessa varmasti mielipiteitä suuntaan ja toiseen, ja tämäkin keskustelu oikeastaan aika hyvin kuvastaa kansalaispalautetta, missä toisen mielestä joku asia on aina liian liberaalisti uutisoitu ja toisen mielestä aina joku toinen asia on sitten liian konservatiivista, ja kaikkea siltä väliltä. Tästä kyllä itse vedän sen johtopäätöksen, että silloin Yle on toteuttanut aika hyvin sitä moniarvoista viestintää, kun myös palautetta tulee laidasta laitaan, jolloin pääsemme siihen, että Ylehan toimii juuri niin kuin me lainsäätäjinä olemme halunneet.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

Sitten en näe kovin järkevänä sitä, että yksittäisten ohjelmien osalta keskustelua tässä salissa käydään tai muissakaan ohjelmaneuvostoissa tai sen sellaisissa. Se on journalistisen vapauden piirissä, ja Yle vastaa siitä sisällöstään, mitä se itse tuottaa. Hallintoneuvostohan valvoo ainoastaan, että tämä lakisääteinen tehtävä toteutetaan.

Sitten kun katsotaan Ylen tulevaisuutta, niin tähän liittyy monenlaisia kysymysmerkkejä. Kotimaassa käytävä pohdinta on aika lailla samaa pohdintaa, mitä myös globaalisti käydään julkisesta palvelusta, sen tulevaisuudesta, ylipäättänsä mediamurroksesta ja siitä, millä tavalla Yle myös tähän haasteeseen vastaa. Meillä median sisältöjen käyttö muuttuu. Miten pärjäämme siinä alati muuttuvassa maailmassa ja miten toisaalta vastaamme sitten kotimaisella tuotannolla ja toisaalta kotimaisilla toimijoilla siihen kilpailuun, mitä myös globaalit toimijat Suomeen tuovat?

Mutta yhtä asiaa en tässä keskustelussa Ylen tulevaisuudesta oikein ymmärrä, ja se on tämä ehkä tahallinenkin kaupallisen median ja toisaalta Ylen vastakkainasettelu, joka aina nousee esille. Logiikkahan menee jotakuinkin niin, että kaupallinen media ei pärjää sen takia, että meillä on niin laadukas julkinen palvelu. Jos ajattelemme sen näin, niin silloin täytyy kysyä, että onko todella niin, että meidän mediamarkkina on stabiili ja se toimii ainoastaan niin, että jos julkinen menestyy, niin kaupallinen häviää, ja jos toisaalta kaupallinen menestyy, niin julkinen häviää. En itse usko ihan tähän, että se on näin yksinkertaista, ja jos enemmänkin katsotaan sitä kaupallista mediaa — vaikkapa niitä maakuntalehtiäkin, mitä täällä on nostettu esille, ja sitä uutiskäyttöä, mitä kansalaiset sitten käyttävät varsinkin tänä päivänä verkossa — niin täytyy muistaa, että kahdella suurimmalla iltapäivälehdellä on jo verkkouutiskäytöstä yli 50 prosenttia, 55 prosenttia taitaa olla aika tarkalleen. Jos me puhumme siitä, miten esimerkiksi joku maakuntalehti ja sen verkkojournalismi ja verkkouutiset ovat kiinnostavia, niin silloin se vastaus ei kyllä löydy siitä, minkälaista sisältöä Yle laittaa verkkoon, vaan enemmänkin kysymys on siitä, mitä nämä kaksi isoa kaupallista iltapäivälehteä tekevät. Jos heillä säilyy edelleen täysin maksuton sisältö, niin on vaikea kuvitella — vaikka me tekisimme minkälaisia toimenpiteitä — että maakuntalehtien verkkosivut ampaisisivat uutistarjonnallaan ihan uusiin sfääreihin ja niitä käytettäisiin entistä enemmän.

Tässä keskustelussa täytyy minun mielestäni olla rehellinen, kun mietitään sitä, mitä toisaalta siellä kaupallisen median ahdingon takana on ja toisaalta varsinkin siinä, minkä takia esimerkiksi uutistarjonnassa kansalainen suuntautuu tiettyyn paikkaan. Tässä yhteydessä on hyvä muistaa, että kun katsotaan myös näillä luotettavuusmittareilla — kun mitataan eri palveluntarjoajia ja eri uutistarjontaa, että mitä kansalainen pitää luotettavana — niin aina luotettavimpana uutisten tarjoajana pidetään Yleä. Minusta on aika hienoa, että meillä Suomessa on sellainen julkinen palvelu, joka myös nauttii kansalaisten silmissä hyvin laajaa luottamusta vuodesta toiseen. Muutenkin kun katsotaan Yleä ja sen tuloksellisuutta ja verrataan vaikka muihin pohjoismaisiin Ylen kollegoihin, niin siinäkin mielessä täytyy sanoa, että sillä rahalla, mitä me satsaamme täällä verrattuna muihin Pohjoismaihin, me saamme täällä parempaa tulosta henkilöä kohden.

Sitten vielä tähän kysymykseen todella tästä kaupallisen median ahdingosta ja siitä, että onko niin, että uutisia ei lueta kaupallisen median sivuilta Ylen takia. Tässä kun katselee näitä viimeisimpiä tutkimuksia, mitä on tehty, niin suurin syy todella sille, minkä takia esimerkiksi maksullisia sanomalehtiä ei käytetä internetissä, yllättävästi on se, että niitä maksuttomiakin sanomalehtiä löytyy sieltä internetistä. Sitä maksutonta uutistarjontaa löytyy sieltä internetistä, mikä on minusta aika selkeä syy sille, minkä takia joku esimerkiksi ei

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

vaihdasta sitten maksullisiin palveluihin, jos se sama sisältö on esimerkiksi kilpailevalla iltapäivälehdellä täysin maksutta saatavissa. Ja kun sitten taas kysytään, mikä merkitys tässä Ylen tuottamilla uutisilla on, niin se on hyvin pieni, kun verrataan kaikkiin näihin muihin syihin. Siinä mielessä ehkä toivoisin, että tämäkin keskustelu siitä, että onko todella aina niin, että kaupallisen median ahdingon takana on Yle, saisi vähän toisenlaisia näkökulmia. Tämän sanon yhtään väheksymättä sitä, että meidän kaupallisilla medioilla varmasti on erilaisia haasteita, joita he ovat kohdanneet, erilaisia ongelmia, ja niitä pitää ratkoa. Toivottavasti näihin nyt sitten löytyy myös vastauksia siitä parlamentaarisesta työryhmästä, mistä myös äskeisessä puheenvuorossa edustaja Elomaa puhui.

**19.33 Eero Lehti kok:** Arvoisa herra puhemies! Tämä asiakokonaisuus on varsin monitahoinen ja ehkä vaikea hahmottaa. Ainakin varsin usein tässä keskustelussa puhutaan jostain yksityiskohdasta tajuamatta sen monivaiheista vaikutusta. Esimerkiksi osakeyhtiössä, joka Yle on, lain mukaan hallituksen tulee ajaa yhtiön etua. Sama koskee soveltuvin osin hallintoneuvostoa. Jos sitten täällä mainittu Julkisen sanan neuvosto otetaan tähän vielä kontrollielimeksi, sen 12 jäsentä koostuu siten, että kustantajapuolella siellä on 9. Kun 40 vuotta niitä päätöksiä seurasin, niin aika harvoin mielestäni sellaisissakin tapauksissa tuomio tuli, joissa olisi pitänyt ilman muuta tulla. Ei se ole neutraali elin, se on tehty sitä varten, että oikeusistuimessa asiaa käsiteltäisiin vähemmän.

Julkisen palvelun mainososuus muistuu nyt mieleen. Kuinkahan monta vuotta, nelisenkymmentä vuotta, Yle maksusta lähetti lottoarvonnan. Vasta sen jälkeen, kun siitä tehtiin kysely, tämä mainosrahoitteinen osuus poistettiin Ylen ohjelmasta ja se siirtyi Mainostv:lle.

Se, että tällä hetkellä sanomalehdistö, ennen kaikkea ehkä maakunnallinen ja valtakunnallinen sanomalehdistö, on ongelmissa, on monitahoinen ongelma, tai syyt ovat moninaisia. Täällä mainittu Google ei vaikuta sanomalehdistöön kovin paljon, mutta se voi vaikuttaa siihen, miten aikakauslehdet tai televisio menestyvät. Google on hyvä esimerkki siitä, kuinka uusi teknologia on tehnyt maailmanlaajuisen median erittäin houkuttelevaksi niille, jotka haluavat kohdentaa mainontaa yksilötasolla.

Suomessa Yleisradion nettisivusto, joka on kaikista nopein uutisväline, on vähitellen vaikuttanut siihen, että sanomalehtien levikit ovat laskeneet vuosittain 3—5 prosenttia, ensiksi pääkaupunkiseudulla, ja vähitellen ilmiö on siirtynyt Keski-Suomen kautta pohjoiseen. Sen seurauksena myös sanomalehdistön kyky palvella kaupallisia intressejä eli mainostajia on heikentynyt ja sen talous on joutunut vaakalaudalle. Veikkaan, että jos mitään ei tehdä, niin ensimmäisessä vaiheessa maakunnalliset sanomalehdet, jotka ovat kuitenkin maakunnan edunvalvojia, supistavat ilmestymiskertojaan 7:stä 5:een. Mutta ihan pienet alueelliset pitäjälehdet menestyvät hyvin, koska Yle ei siellä pysty tarjoamaan vaihtoehtoisista palvelua.

Kyllä sillä, että Yle antaa ilmaiseksi nettisivusto, on välillinen vaikutus siihen, ettei sanomalehdistö voi omille nettisivuilleen panna hintaa. Sillä on myös se seuraus, ettei sanomalehdistö voi kovin herkästi käyttää Ylen uutisia omassa tuotannossaan, koska vastaanottaja sanoisi, että hän on saanut tämän jo ilmaiseksi. Tuntuisi aika omituiselta, jos siitä vielä yritettäisiin saada hinta. Sellaista en pidä mitenkään mahdollisena.

Ylen merkitys koko mediakenttään 500 miljoonalla on niin merkittävä, että se vaikuttaa siihen, miten investoidaan. Ja kun Ylellä ei ole tuottovaadetta, se pystyy tekemään joitain sellaisia ohjelmia, jotka tuntuvat aivan mahdottomilta muille medioille — esimerkiksi se,

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

että Yle tekee Etelä-Afrikassa Mannerheimista afrikkalaisen näköisen ja pitää sitä hyvänä juttuna. Jos minä kustantajana olisin syyllistynyt samaan, niin luulen, että henkilökunta olisi pyytännyt audienssin ja sanonut "Eero, voisitko mennä vähän pidemmälle lomalle". (Naurua) Tai jos te perjantai- tai lauantai-iltana katsotte, kun muut katsovat TV2:n avulla, kuinka katsotaan televisiota, niin minun mielestäni se ei ole yleisen palvelun tasoista ohjelmaa, (Naurua) mutta kovin suosittua se on.

Eli Yle on pyrkimässä katsojamäärissä ja muutenkin sille samalle reviirille, jossa lehdistö on jo. Ylellä on noin 400 toimittajaa alueellisissa toimituksissa, Brysselissä 3—4. Olen vakuuttunut siitä, että Brysselin merkitys Suomen yhteiskunnan kehittymiselle ja meidän kyvyillemme seurata, mitä Brysselissä valmistellaan, on paljon merkittävämpi kuin se, että Ylellä on 20 henkilöä Lappeenrannassa tekemässä paikallisia uutisia. Jotain tässä koordinaatiossa heittää pahemman kerran.

**19.38 Leena Meri ps:** Arvoisa herra puhemies! Eero Lehti kun otti tuossa esimerkiksi tuon, että katsomme sitä, kun ihmiset katsovat tv:tä, niin en tiedä sitten, kummasta se kertoo enemmän, tuottajista vai meistä katsojista. Halpaa se varmaan ainakin on, mutta en minä siitä viihdearvosta niinkään tiedä.

Täällä on keskusteltu tänään, mikä on hallituksen ja hallintoneuvoston tehtävä ja onko meidän tehtävämme oikeastaan puuttua siihen ohjelmasisältöön, ja ei varmastikaan yksittäisten ohjelmien tarkkaan sisältöön, mutta joka tapauksessa on hyvä käydä keskustelua siitä pitkästä linjasta.

Katsoin vielä tuon Yle-lain tuossa. Itsekin kertosin sen. Vaikka juristi olen, niin en todellakaan muista säädöksiä ulkoa ilman, että käyn katsomassa niitä uudestaan. Tosiaan hallintoneuvoston tulee valvoa sitä, että Yle noudattaa näitä julkisia tehtäviä, joita sille on annettu, ja siellä julkisissa tehtävissä on todettu tämä monipuolisuus ja tasapuolisuus. Tietysti se on varmasti näin, että jokainen voi kokea sen eri lailla.

Ihan kuitenkin muutaman semmoisen subjektiivisen esimerkin kerron täällä. Myös edustaja Modig tänään kertoi omasta toimittajataustastaan ja siitä, että ne olivat hänelle subjektiivisia kokemuksia. Minulla ei ole tästä mitään empiiristä tietoa, tämä on erittäin subjektiivista, mutta kuitenkin totuuteen perustuvaa. Olin tulossa valiokuntahuoneesta helmikuussa, ja siinä oli paljon toimittajia, siis eri medioista. He eivät varmaan huomanneet minua. He odottivat toisesta valiokunnasta ihmisiä ja keskustelivat presidentti Sauli Niinistön uudenvuoden puheesta ja siitä, että Sauli Niinistöhän totesi, että maassa maan taval-la ja että kaikki eivät ehkä tulekaan Suomeen hyvin aikein. Heitä kovasti nauratti, ja he puhuivat, että perussuomalaiset rasistit ovat nyt varmaankin hirveän ilahtuneita, ja sitä nau-roivat siinä. He eivät tosiaan varmaan minua huomanneet, ja kun olen uusi kansanedustaja, tällainen hiljainen ihminen, niin eivät sitten varmaan tunnistanee minua. Kysyin heiltä sitten, että olenko minä teidän mielestänne tai ovatko perussuomalaiset teidän mie-lestänne rasisteja. Sitten semmoinen hiljaisuus tuli. He varmaan havahtuivat, että herran-jestas, tässähan onkin joku muu. Tai en tiedä, mitä ajattelivat, mutta joka tapauksessa hil-jaisuus tuli. Sitten tuli eräs nainen, joka sanoi jotakin, että "ei kun me tarkoitettiin niitä mui-ta" ja jotain hyvinkin epämääräistä, en oikein siitä saanut sitten selvää. No, minä sitten omaan tapaani marssin siihen naulakolle ja otin takkini ja sanoin sitten, että täällä kannat-taa oikeasti miettiä, mitä puhuu, sillä täällä on seinilläkin korvat.

Kyllä minä nyt koin niin, että en minä ole täällä koskaan kenenkään toimittajien kuullut naureskelevan muiden puolueiden ihmisille näin halventavasti, että kyllä se minusta siltä

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

tuntui. Tämä on minun työpaikkani, ja minä en ainakaan ole rasisti. Mutta ehkä he eivät tosiaan tarkoittaneet minua, että ne olivat sitten niitä "joitain muita".

Itselleni pisti silmään tässä: Nythän on ollut valtavasti maahanmuutosta ja lainsäädännöstä keskustelua, ja kansalaisia on kovasti kiinnostanut se, mitä toimenpiteitä saadaan aikaiseksi, paljon erilaista huhuakin liikkuu internetissä. Nythän eduskunta hyväksyi lain, jossa ulkomaalaislaista poistettiin tämä humanitäärisen suojelun peruste, eliikkä saatettiin se lainsäädäntö samalle tasolle kuin muuallakin EU-maissa. Minä olen perustuslakivaliokunnan jäsen, ja me käsitelimme sitä tosi pitkään perustuslakivaliokunnassa ja pohdimme erilaisia asioita, ja siitä oli paljon julkista keskustelua, että mitä tämä tarkoittaa. Sitten sinä päivänä, kun se eduskunnassa hyväksyttiin, minäkin oikein asetuin iltauutisten eteen puoli yhdeksän, että kun tästä on paljon keskusteltu, niin nyt se varmaan todetaan tänään, että nyt se on näin se laki muuttunut.

Ei mitään. Siellä oli sen päivän kaikkia muita uutisia, ja sitten useampi minuutti ihan oli todellakin käytetty siihen, että oli tutkittu sitä, että amerikkalaiset tv-näyttelijät, naisnäyttelijät, saavat vähemmän puheenvuoroja elokuvissa kuin miehet. Voi olla, että se ei ole tarkoitushakuista, mutta kyllä se vähän tuntui siltä, ja voihan se tietysti olla niinkin, että minä kansanedustajana pidän näitä asioita tärkeämpänä kuin uutiset, mutta en tiedä, oliko se meille nyt niin tarpeellista sitten tietää se niitten puheenvuorojen määrä.

Mutta tämä on tärkeätä senkin takia, kun täällä on tullut esille se, että kansalaiset luottavat Yleen ja heidän uutisiinsa. Minäkin itse asiassa luotan. En kuvittele, että se on joku MV-lehti, jonka tiedot minun täytyy tarkistaa joka paikasta. Täällä muistaakseni edustaja Juvonen sanoi — laitoin tuossa itselleni ylös, minulla ei nyt tässä ole sitä selvitystä — että 77 prosenttia kansasta luottaa Yleen paljon tai melko paljon. Silloin sillä on todella paljon merkitystä, mitä ja missä suhteessa sieltä tulee sitä tietoa meille kaikille, koska kansa luottaa siihen ja pitää sitä oikeana ja puolueettomana. Sen takia on hyvä, että käytiin tätä keskustelua tänään.

**19.44 Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Minä olen siinä Yle-työryhmässä, ja ne rahoitusasiat ja nämä ovat pöydällä.

Mutta kyllä minä otan kantaa tähän Ylen rooliin. Nyt kun on koko alalla rakennemuutos ja sieltä on lähtenyt tuhansia työpaikkoja pois, niin miten voi olla, että jos koko alalla tapahtuu muutosta, Yle pysyy siinä samalla tasolla, että sitä ei voida tarkastaa? Kyllä varmasti tulevaisuudessa, kun ryhmä kokoontuu, sitä asiaa perataan.

Ja sitten siitä uutisoinnista: Miksi meillä on MV-lehti? Johtuu hyvin pitkälti siitä, että Yle tuottaa sellaista täydellistä liberaalia journalismia, jossa ei ole asiapohjaa. Kansalaiset haluavat selkeät tiedot, mitä maailmalla tapahtuu, muun muassa monikulttuurisuudesta. MV-lehti ottaa tuolta käräjäoikeudesta — ne ovat meidän kaikkien saatavilla — raiskaa-jien, murhaajien nimet. Jos on kantasuomalainen nimi, tulee julkisuuteen — en tarkoita Yleä, mutta muussakin mediassa — mutta jos on tällainen monikulttuurisuuden edustaja, niin ei tule. Se on joku muu. Eliikkä siitä johtuu, että meillä on MV-lehti.

Ja mitä siihen puolueettomuuteen vielä tulee lisää, aikanaan Yle tuotti puolueetonta ohjelmaa Neuvostoliitosta, hyvin suomettunutta ohjelmaa. Sama koskee tällä hetkellä monikulttuurisuutta. Yle on ottanut selvän roolin tässä asiassa: ihan sama, minkälainen massamurhaaja tulee tuolta, niin melkein lastenkotiin ohjataan ja siitä tehdään ohjelma, että tällainen rauhanrakastaja tuolta tuli. — Aika loppui.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

19.46 **Jari Ronkainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kiinnitän huomiota Yleisradion kustannuksiin. Yle ostaa ohjelmia Suomessa toimivilta riippumattomilta tuotantoyhtiöiltä, ja näitä ostoja pitää mielestäni lisätä aika huomattavasti. Nyt näiden tuotantoyhtiöiden osuus ensiesityksistä on hieman yli 20 prosenttia. Kun katsotaan kustannuksia, niin Yle käyttää tähän reilut 27 miljoonaa, kun sisältökokonaisuuksiin kokonaisuudessaan käytettiin yhteensä 330 miljoonaa euroa. Vaikka riippumattomien tuotantoyhtiöiden ensiesitysten määrä oli liki 21 prosenttia, niin käytetty rahamäärä on vain noin 8 prosenttia. Näitä ei toki voi täysin suoraan verrata, mutta nähtävästi joku muu tekee tuotannon edullisemmin kuin Yleisradio. Kehitetään sisältöä ja ostetaan entistä enemmän kotimaista tuotantoa. Se on oikea suunta, johon Ylen on tähdättävä.

Ylen toimintaa seurataan. Hallintoneuvostossa tutkitaan lähes joka kokouksessa tilastoja siitä, kuinka kuunneltuja ja katseltuja kanavat ovat olleet. Käsittäakseni Ylen tärkein tehtävä on tuottaa ne palvelut, joita kaupallisen median ei kannata tuottaa. Se, että seurataan tilastoja ja ollaan otettuja siitä, että ollaan tilastoykkösenä kaikilla sektoreilla, on mielestäni väärä mittaustyyli siitä, ollaanko onnistuttu tärkeimmässä tehtävässä. Ymmärrän kyllä, että tämä on tärkeää myös Ylen kehittämisen kannalta, mutta olen kuitenkin sitä mieltä, että Ylen kehittämisen tulee tapahtua muita tilastoja seuraten kuin sen suhteen, ollaanko tilastoissa ykkösiä vai sijalla seitsemän.

19.48 **Olli Immonen ps:** Arvoisa puhemies! Täällä on käyty tänään hyvää keskustelua Ylen toiminnasta ja tulevaisuudesta, ja hyvä niin. Mutta haluan kuitenkin vielä hieman tarkentaa noita aikaisemmin esittämiäni näkemyksiä Ylestä, sillä en halua, että kenellekään jää täällä sellaista mielikuvaa, että pitäisin Yleä jotenkin tarpeettomana, sillä näin ei tietenkään ole.

Ylellä on totta kai oma roolinsa ja paikkansa suomalaisessa yhteiskunnassa — sillä on se nyt, ja sillä tulee olla se ilman muuta myös tulevaisuudessa. Mutta kyllä kritiikille on annettava tilaa silloin, kun siihen on aihetta. Palaankin vielä hieman tähän aiempaan monikulttuurisuuskeskusteluun, koska se nosti esiin paljon erilaisia näkemyksiä ja se selkeästi herätti erilaisia tunteita ja näkemyksiä ihmisissä.

Me Ylen hallintoneuvostossa emme tietenkään lähde määrittelemään Ylen ohjelmasisältöjä, mutta kyllä suurten linjojen vetäminen kuuluu hallintoneuvostolle, ja tätä suurta linjaa edustaa myös tämä monikulttuurisuusagenda, joka vaikuttaa kaikkeen Ylen toiminnassa ja tiedonvälityksessä. Oleellinen näkökulma tästä monikulttuurisuusagendasta puhuttaessa on se, että tämä agendahan kumpuaa suurelta osin tästä Yleä koskevasta lainsäädännöstä, jonka mukaan Ylen tulee edistää monikulttuurisuutta. Mutta totta kai se linja kumpuaa myös näistä toimittajavalinnoista, jotka aikaisemmin edustaja Saarakkala nosti täällä esiin.

Itse olen kuitenkin sitä mieltä, että tästä Yleisradion toimintaa koskevasta lainsäädännöstä on poistettava tämä monikulttuurisuuden edistäminen, sillä Ylen tehtävä ei ole pyrkiä muokkaamaan kansalaisten mielipiteitä ja ajaa tiettyä poliittista agendaa. Ylen ei tule edistää kommunismia, Ylen ei tule edistää kapitalismia, ei globalismia eikä myöskään monikulttuurismia eikä mitään muutakaan ideologiaa. Ylen tulee edustaa tasapuolisesti koko kansan näkemyksiä, ja monikulttuurisuusideologian kannattaminen ei kuulu poliittisesti neutraalin median tehtäviin.

Monikulttuurismin tehtävänä on kannattaa nimenomaan massamaahanmuuttoa ja monikulttuurista yhteiskuntakokeilua, ja ainakin minä vastustan tällaista poliittista ja ideologis-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

ta agendaa, mitä Yle ajaa tällä hetkellä. Nykypäivän ihmiset ovat omilla aivoillaan ajattelevia yksilöitä, jotka eivät tarvitse maailmankuvansa muodostamiseen ideologista pakko-ohjausta valtion tai jonkin sen koneiston suunnalta. Ylen on pyrittävä sopeutumaan uuteen toimintaympäristöön, jossa tietoa on vapaasti kaikkien saatavilla internetistä. Asenteelliselle ja puolueelliselle tiedonvälitykselle ei yksinkertaisesti ole enää sijaa suomalaisten keskuudessa.

Korostan tähän loppuun vielä kertaalleen sitä, että tarvitsemme Suomeen riippumattonta, puolueetonta ja neutraalia tiedonvälitystä, mutta emme mitään ideologista pakkosyytöä tai tiedonvälitystä vain tietystä poliittisesta ideologisesta näkökulmasta.

**19.52 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Puhuttaessa tästä mielipiteenmuokkauksesta tulee mieleeni tuo, mitä edustaja Meri toi esiin, että humanitäärisen suojelun poistamisesta ei uutisoitu. Sitten taas toisaalta perheenyhdistämisen tiukentamisen suunnittelusta käynnistettiin Ylellä valtava pelottelukampanja, kun sitä suunniteltiin tiukennettavaksi edes vähän samalle tasolle kuin Pohjoismaissa yleensä — valtava pelottelukampanja. Tämä keskusteltu liberaali asenne ei kuitenkaan liity pelkästään maahanmuuttoon, vaan esimerkiksi uutisointi EU-asioista on hyvin EU-myönteistä, ja aiemmin mainitsemani tutkimuksen mukaan 79 prosenttia toimittajista kannattaa sukupuolineutraalia avioliittoa, mikä kylläkin näkyy uutisoinnin asenteissa — tutkimuksen, johon muuten Yle ja Helsingin Sanomat kieltäytyivät vastaamasta, sivumennen mainittuna.

Mutta toinen asia, johon puutuin marraskuussa keskusteltaessa, oli käyttöön otettu muutos maakuntatoimitusten nimissä. Silloin tuntui omituiselta maakunnallisen identiteetin vesitymiseltä, kun nimessään ennen maakunnan nimeä kantaneet toimitukset nimettiin vain yhden keskuskaupungin mukaan.

Arvoisa puhemies! Ilmeisesti tämäkin Helsingin kuplassa hyvältä tuntunut kokeilu on jäämässä voimaan. Se tai muukaan maakunnallisuudesta tinkiminen ei ole oikea linja. Ennemminkin on säästettävä keskustoiminnoista kuin alueradioista.

**19.54 Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Täällä perussuomalaisten edustajat ovat esittäneet kritiikkiä erinäköisiä Yleisradion ohjelmia ja toimittajien keskenään käymiä keskusteluja kohtaan. Minulla on ollut vuosien varrella — minut valittiin eduskuntaan ensimmäisen kerran vuonna 91 — hyvin monta kertaa samanlaisia fiiliksiä. Olen monta kertaa kokenut, että joku asia, mitä olen ollut itse päättämässä, on erittäin tärkeä, ja olen ollut pettynyt, kun se on saanut uutisissa erittäin niukan huomion, jos ollenkaan, ja mielestäni sitten joku paljon vähemmän tärkeä on saanut isomman tilan uutisissa. Olen monesti ajatellut, että asenteet, millä on uutisoitu, ovat olleet omaa puolueettani, sanoisinko, nuivasti kohtelevia. Koskaan ei kuitenkaan ole tullut mieleeni ajaa sitä, että Yleisradiota sinänsä ruvettaisiin sen takia jotenkin kuristamaan.

Minusta on erittäin tärkeä asia, että on olemassa tiedotuskanavia, jotka ovat koko kansakunnalle yhteisiä. Todellakin kavahdan sellaista tulevaisuutta, mistä edustaja Alatalo taisi puhua, että, niin kuin Yhdysvalloissa, on kaksi eri tv-kanavaa, joista toista seuraavat konservatiivit, toista sitten liberaalit, ja se uutisvirta, mitä ihmiset seuraavat, on aivan täysin jakautunut. Yleisradiolla on myöskin kansallisen kulttuurin ja yhteisen kansan olemassaolon tunteen ja kulttuurin kehittämisen kannalta erittäin keskeinen tehtävä.

Niin kuin tässä muun muassa Mikko Alatalo ja joku muukin totesi, on aivan väärin syyttää kaupallisen median vaikeuksista Yleisradiota. Nehän johtuvat siitä, että netillä on ai-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

van erilainen rooli tänä päivänä. Se johtuu Googlesta, Facebookista, Twitteristä ja vastaavista. Yleisradiota kurjistamalla ei kaupallisen median tilannetta kyllä pystytty parantamaan.

**19.56 Vesa-Matti Saarakkala ps:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt, kun aiheena on Yle ja meillä kansanedustajilla on puheoikeus muttei päätösoikeutta näihin Ylen ohjelmiin, mielestäni se nimenomaan alleviivaa sitä, että meillä on oikeus ja velvollisuus täällä myös tätä ohjelmatarjontaa, sen sisältöä ja tätä journalistiikkaa Ylen osalta käsitellä. Näin on onneksi täällä tänään tehtykin ja erilaisia mielipiteitä perustellusti esitetty.

Tietenkin se tilanne, että nyt meillä on Yle-vero olemassa entisen tv-lupamaksun sijaan, on ehkä vähän muuttanut tätä tilannetta, mutta tätä on haluttu, ja ei se nyt niin voi olla, että kun on tämä vero tullut, niin nyt meidän puheoikeutemme tästä sitten lakkaisi. Ja minä ainakin itse puolustan Ylen merkittävää roolia, tätä suurin piirtein nykyisen kaltaista kokoluokkaa. Näen sen hyvänä ja luotan Ylen uutisiin. Siellä tapahtuu tietenkin näitä vähemmän järkeviä valintoja, niin kuin Leena Meri tässä toi omassa puheenvuorossaan esille, että esitellään joitain näyttelijöitten repliikkimääriä, kun täällä olisi vaikkapa maahanmuutosta uutisoitavaa. Nämä ovat tärkeitä huomioita, mitä tässä on tehty.

Mutta sitten kun mennään tosiaan näihin Ylen keskusteluohjelmiin, niin ne ovat varsin liberaaleja. Niissä esiintyvät henkilöt, jotka edustavat mielipiteiltään liberaaliutta, ja he myös ilmaisevat tämän varsin selvästi niissä. Ja sitten meillä on tosiaan yksi esimerkki tämä Rakel Liekki, joka on enemmän tullut tunnetuksi aikuisviihteestä, ja hän sitten pitää näitä omia ohjelmiansa, joissa hän haastattelee näitä hänen kanssaan yleensä varsin samanhenkisiä ihmisiä. Hän yleensä siinä ohjelmassa oikein heruttamalla heruttaa tätä mielipidettä haastateltavalta nyökyttelemällä kaikella tavalla sille haastateltavalle, kun haastateltava ei meinaa oikein rohjetakaan olla niin liberaali kuin Rakel Liekki haluaisi hänen (Puhemies koputtaa) olevan.

Tällaisia esimerkkejä.

**19.58 Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Tässä istunnossa on käyty laajaa keskustelua Ylen tehtävistä ja tarpeellisuudesta, ja varsin hyvä niin, sillä nimenomaan eduskuntahan voi Ylen lainsäädännössä määriteltyjä tehtäviä tarpeen mukaan muuttaa tai tarkentaa, ja nämä lain määrittelyt näkyvät väistämättä myös Yleisradion ohjelmien sisällössä.

Lainsäädännössä Yleisradion tehtäväksi määriteltyä monikulttuurisuuden tukemista ja tästä vaatimuksesta luonnollisesti seuraavaa voimakasta monikulttuurisuuden hyvien puolien esiin tuomista ja toisaalta mahdollisten ongelmien vähättelyä voinee jossain määrin verrata 60- ja 70-lukujen ylipolitisoituneeseen Reporadioon ja sen jälkeiseen Yleisradion yltiövasemmistolaiseen aikaan. Tämä politisoitumisen kausi sai ikävän huipennuksen suomettumisen aikana, jolloin useat Ylen toimittajat suitsuttivat sumeilematta itäblokin saavutuksia, ja tähänhän edustaja Hakkarainenkin äsken viittasi. Tunnettuja ohjelmia olivat muun muassa Naapurineljännes ja muut vastaavat silloisen itänaapurin autuutta hehkuttavat tuotokset. Näitä ohjelmia voi nykyisin katsella Ylen arkistoista nostalgista myötähäpeää tuntien.

Ajat muuttuvat, eikä nykyinenkään mielipideilmapiiri vielä liene lopullinen totuus. 1970-luku oli aikaa, jolloin eräs suurehko puolue oli paitsiossa niin sanotuista yleisistä syistä johtuen. Sen ajan ilmapiiri heijastui väistämättä myös silloiseen ohjelmatarjontaan ja sisältöön.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

Itäblokin romahduksen myötä sosialismin ihannointi näyttää muuttuneen monikulttuurisuuden hehkutukseksi, joskin täytyy sanoa, että Yleisradio ei ole nykyään läheskään ainoa monikulttuurisuutta edistävä tiedotusväline. Osansa tähän lienee muun muassa toimittajakoulutuksen politisoitumisella. Ja on selvää, että valtakunnallisen tiedotusvälineen vuosikausia harjoittama mielipiteenmuokkaus näkyy väistämättä myös kansalaisten maailmankatsomuksen muutoksena. Ainakin omasta mielestäni se on erittäin valitettavaa, mutta nähtävästi kaikki kansanedustajat eivät ajattele samoin.

**20.01 Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Savio vei melkein sanat suusta, niin terävää tekstiä sieltä tuli.

Mutta mitä edustaja Hassi sanoi tuossa Ylen roolista, me puolustamme kaikki Yleä. Mutta me haluamme, että Yle tuottaa sitä ohjelmaa, mitä kansalaiset haluavat, ei mielipidettä, mitä siellä julistetaan nyt. Siinä on Yle ottanut roolin. Minä annan esimerkin: Kun syyskesällä oli se maahanmuuttokriisi kovimmillaan, niin aina Ylellä ohjelmassa tuli, että naisia ja lapsia. Joka ohjelmassa se tuli siellä esille. (Välihuuto) — Jostakin ne sinne etsittiin. — Minä ajattelin, että pitääköhän tuo paikkansa, kun Viitasaaren ABC:lläkin aika parhaita ja karvaisia olivat ne lapset. Läksin Tornioon katsomaan, niin kymmenen linja-autolastia tuli sieltä, ja ei yhtään naista eikä lasta. Mutta uutisissa ne sitten löytyivät. Minä en tiedä, mistä ne sen saivat sinne.

Tämmöinen rooli ei kuulu Ylelle, vaan tuottaa tasapuolisesti ohjelmia valtaväestölle. Aikanaan Yle on perustettu, kun millään muulla ei ollut resursseja tuottaa ohjelmia valtiollisesti Suomessa, ei kaupallisesti eikä muuten. Yle oli siihen tilanteeseen todella hyvä, ja on myös tähän tilanteeseen. Mutta sen täytyy ottaa huomioon myös tämä valtaväestö. Muun muassa nyt täällä salissa istuu hyvin paljon perussuomalaisia. (Juho Eerola: Enemmän kuin muita!) — Niin, paljon enempi kuin muita. — Kyllä Ylen toimittajien hampaisiin olen joutunut hyvin pitkälle. Ja ne uutiset siellä, mitä tehdään, ovat hyvin toimittajan näköisiä ja puolueellisia, liberaaleja, niin kuin täällä on mainittu. Emme me tarvitse tämmöistä. Me tarvitsemme tietoa. Ja silloin kun tietoa alkaa tulla, niin MV-lehteä ei tarvita. Se on syntynyt tuohon rakoon, minkä Yle on jättänyt täyttämättä.

**20.03 Jari Ronkainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Tämä monikulttuurisuuden edistäminen on kyllä ehdottomasti saatava pois Yle-laista. Luen muutaman kohdan tästä hallintoneuvoston kertomuksesta, kohdasta 3.4. Palvelut erityisryhmille ja muille vähemmistöille: "Hallintoneuvoston linjauksissa on nostettu esiin muun muassa Ylen rooli riippumattomana moniarvoisuuden heijastajana, jonka tavoitteena on vahvistaa monimuotoista kuvaa muuttuvasta maailmasta ja yhteiskunnasta." Jatketaanpa pari riviä eteenpäin: "Ylen tavoitteena on, että vähemmistö- ja erityisryhmien edustajat ovat esillä Ylen sisällössä nykyistä enemmän osallistujina, asiantuntijoina ja tekijöinä samalla, kun monikulttuurisuuteen liittyviä teemoja ja näkökulmia tuodaan esiin." Seuraava kohta: "Lastenohjelmissa monikulttuurisuus on määritelty erityiseksi ohjelmanteossa huomioitavaksi näkökulmaksi." — Voi ei. — "Nuorten suosimassa Summeri-ohjelmassa on esiintyjinä ja juontajina maahanmuuttajataustaisia henkilöitä." "Yle Puheen suosittu Ali & Husu, Kioskin perjantaina TV2:ssa nähtävä Mustan Barbaarin ja Prinssi Jusufin juontama sarja Mamu-Suomi-mamu ovat esimerkkejä ohjelmista, jotka ovat saavuttaneet monipuolisen yleisön." Minun on ihan pakko kysyä: tämäkö on todella Yleisradion tehtävä? Ei minun mielestäni.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

**20.05 Joona Räsänen sd:** Arvoisa puhemies! Tosiaan tässäkin keskustelussa on hyvä, että lähdetään Yleisradion lakisääteisestä tehtävästä. Jos itse ajattelen sitä hallintoneuvoston jäsenenä, niin se, millä mittaan itse Ylen toimintaa, liittyy tavoitettavuuteen, se, mikä on Ylen tehtävä: tavoitammeko me erilaisilla sisällöillä mahdollisimman paljon suomalaisia? Sehän on se Ylen idea. Eli meiltä löytyy monipuolista sisältöä ihan jokaiselle meistä.

Sitten kun katsotaan niitä tutkimuksia, mitä tehdään, että onko tämä toteutunut, niin valtaosa suomalaisista toteaa, että kyllä, Ylen sisällöissä joku tai jotkut asiat kiinnostavat hyvin montaa. Jokainen löytää jotakin. Sitten kun kysytään, että luotetaanko siihen sisältötuotantoon, luotetaanko siihen uutistuotantoon, niin hyvin voimakas luottamus edelleen. Siinä mielessä edelleen korostan sitä, että lakisääteisen tehtävän osalta Yle on hoitanut hommansa.

No, sitten kysymys siitä, voidaanko edelleen jotain asiaa parantaa. Varmasti voidaan. Siitä keskustelusta, mitä täällä ollaan käyty, ehkä toteaisin vähän niin kuin edustaja Hassi tuossa ennen, että meillä jokaisella varmaan on subjektiivinen näkemys siitä, miten jostakin asiasta pitäisi uutisoida. Mutta sitten taas kun mennään kysymään siltä vieruskaverilta, niin se ei välttämättä vastaakaan sen vieruskaverin subjektiivista näkemystä, miten siitä asiasta olisi pitänyt uutisoida.

Täällä otettiin esimerkiksi se, että uutisoitiinko nyt tarpeeksi tästä humanitäärisen määritelmän poistamisesta ulkomaalaislaista. Joku oli sitä mieltä, että liian vähän, joku sitä mieltä, että varmaan liian paljon, tai joku muu esimerkki. Näitä löytyy vaikka kuinka ja paljon, mistä me jokainen katsomme subjektiivisesti sitä asiaa ja tulkitsemme sen toisin. Joku on varmaan täällä sitä mieltä, että tästäkin keskustelusta pitäisi uutisoida, joku sitä mieltä, että enemmän, joku sitä mieltä, että vähemmän. Tässä asiassa jotenkin toivoisi, että luotettaisiin enemmänkin niihin arvioihin, mitä kansalaiset ovat esimerkiksi eri tutkimuksien valossa Ylestä osoittaneet, mitkä osoittavat sen, että niillä mittareilla, (Puhemies ko-puttaa) mitkä Ylelle on asetettu, Yle pärjää kyllä hyvin.

**20.07 Olli Immonen ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edustaja Ronkainen nosti edellä esiin tämän toimintakertomuksen kohdasta 3.4 löytyvän kohdan, jossa tosiaan todetaan: "Lastenohjelmissa monikulttuurisuus on määritelty erityiseksi ohjelmanteossa huomioitavaksi näkökulmaksi." Tämä on minun mielestäni todella käsittämätön asia. Itse olen ottanut lapsenkasvatuksessa sellaisen roolin, että minä en lähde tuputtamaan omalle lapselleni mitään poliittista ideologiaa enkä minkäänlaista ideologista agenda. Enkä tasan tarkkaan halua, että myöskään Yleisradio lähtee tuputtamaan lapselleni mitään ideologiaa. Hän tekee sitten myöhemmin itse omat valintansa siitä, mihin suuntaan kääntyy, mutta — ei, ei näin, Yleisradio, ei.

**Toinen varapuhemies Paula Risikko:** Sitten mennään puhujalistaan.

**20.08 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Sen verran vielä Ylen rahoituksesta täytyy mainita tässäkin yhteydessä, että siellä on kaksikielisen eli suomeksi sanottuna ruotsinkielisen ohjelmiston osuus rahoituksesta suhteettoman suuri suhteessa ruotsinkielisen väestön osuuteen väestöstä ja Yle-veron maksajista. Eli sekin on epäkohta, joka pitäisi korjata.

Tämä keskustelu kaupallisen median ja Ylen suhteesta on joskus vähän tarkoitushakuista. Jokainen ymmärtää, että kaupallisella medialla on aivan erikokoiset resurssit kuin Ylellä. Siinä missä Mainostelevisiolla on ehkä satoja työntekijöitä kaupallisesti kannattavin pe-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

riaattein palkattuna, niin Ylelle kustannetaan tuhannet työntekijät verovaroin. Kyllähän silloin täytyy olla aivan eri odotukset näitten tiedotusvälineitten toiminnan ja sisällön suhteen, jos tilanne on tällainen.

Keskustelua kaupallisesta mediasta ja Ylestä ei kannata sekoittaa millään Googllella. Se on ihan toinen, suuri ongelma, että kansainväliset mediajätit uhkaavat ostaa suomalaisen kaupallisen median pois. Se on suuri huolenaihe, johon meidän todella kannattaa kiinnittää huomiota.

**20.09 Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Perussuomalaiset ei missään nimessä ole ajamassa Yleä alas. Kyllä me ymmärrämme Ylen tärkeän merkityksen. Mutta se on tosiasia, että nyt kun ollaan verkossa, niin kaupallisella medialla on valtavat vaikeudet. Se ei palvele Yleä ollenkaan, jos kaupallinen media pikkuhiljaa heikkenee. On myös Ylelle hyvä, että kaupallinen media säilyy siinä rinnalla, ja sen takia nyt parlamentaarinen ryhmäkin yrittää katsoa, mitä yhteistyötä voidaan tehdä. Sen haluan edustaja Hassille sanoa.

Ja mitä kulttuuriin tulee, niin tietysti Ylen tehtävän ydin kulttuurin puolella on kansallisen kulttuurimme vaaliminen ja kotimaisen tuotannon säilymisen takaaminen. Se on ihan ydinasioita.

**20.10 Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Olen edustaja Elomaan kanssa ihan samaa mieltä siitä, ettei Ylen kuristaminen edistä kaupallista mediaa, eikä myöskään päinvastoin. Tietysti eduskunnan käsissä on suoremmin se, mitä tapahtuu Yleisradiolle, mutta olen kyllä sitä mieltä, että meidän pitää jossain vaiheessa ruveta miettimään myöskin niitä asioita, mitä politiikalla on mahdollista tehdä, jotta Suomessa säilyy myös journalistista tasoa ylläpitävä kaupallinen media, koska se ei todellakaan nykyisessä nettimaailmassa ole mikään itsestäänselvyys.

Kahta huomautusta varten oikeastaan tässä pyysin puheenvuoron.

Ensinnäkin, kun täällä monet edustajat ovat puhuneet monikulttuurisuudesta jonkinlaisena ideologiana: No, tietenkin nyt on paljon sanoja, joita me kukin ymmärrämme vähän eri tavoin. Itse ymmärrän monikulttuurisuuden tarkoittavan ennen kaikkea sen tunnustamista, että jokaisella ihmisellä on yhtäläinen ihmisarvo, on hänen ihonväriinsä, uskontonsa, synnyinmaansa tai muu taustansa sitten ihan mikä tahansa — periaatteessa ihan samat asiat kuin mitä on sanottu Suomen perustuslaissa.

No, sitten kun tässä on esitetty, että Yleisradio olisi uutisoinut jotenkin puolueellisesti nimenomaan turvapaikanhakijoista ja korostanut naisia ja lapsia, niin tässä nyt löysin Talouselämä-lehden uutisen tammikuulta, jossa se siteeraa Financial Timesia, joka toteaa, että vaikka viime kesäkuussa Eurooppaan saapuvista turvapaikanhakijoista kolme neljäsosaa oli miehiä, niin YK:n uusien tilastojen mukaan miehiä on alle puolet, siis aikuisia miehiä, enemmistö on naisia ja lapsia. (Teuvo Hakkarainen: Missä ne on?) Tämä on Financial Timesin uutisoima ja muun muassa Talouselämä-lehden Suomessa välittämä tieto siitä, (Puhemies koputtaa) mikä on Eurooppaan saapuvien turvapaikanhakijoiden jakauma.

**20.12 Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Näitä uutisia kyllä löytyy maailmalta, mitä Hassi esitteli tuossa, mutta me näemme jokainen savisilmillä, mitä tapahtuu. Tuonne kun menee kadulle, siellä on hyvin harvassa niitä naisia ja lapsia, kyllä se katukuva täyttyy niistä partaisista lapsista. Ja sitten, jos se ikä voidaan sanoa näin, että minä olen

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

15 vuotta — sehän on lapsi, vaikka olisi kaljupää, ei sillä ole mitään merkitystä, ja ne lajitellaan uutisten mukaan lapsiksi. Kyllä näissä täytyy ottaa ihan selkeä maalaisjärki käteen.

Sitten vielä tämmöinen asia, että täällä Ronkainen mainitsi ruotsin kielen asemasta. On se ihmeen juttu, että kun minä lähdän Kainuun korpeen — kävin toissa lauantaina Kajaanissa — niin ainoa asema on Radio Vega, joka siellä kuuluu, ja mikähän YleX3 tai joku tämmöinen: ruotsia. Kuka siellä sitä tarvitsee, kuka ihme? Ja sama Viitasaarella. Kyllä kaikki nämä asemat löytyvät sieltä, ja Yle tuottaa näitä ohjelmia. Ei siellä tarvita ruotsin kieltä, ei kukaan, mutta kuitenkin tuotetaan niin kuin tyhjää, suolle samalla ne ohjelmat voi lähettää, niitä ei tarvitse kukaan, mutta se tuottaminen kuitenkin jotakin maksaa ja joku sen tekee. Elikkä kyllä tämmöiseen asiaan pitää pystyä puuttumaan ja myös sanomaan, että näin on.

Ja siitä monikulttuurisuudesta: Siinä käy koko ajan, mitä sitä ohjelmaa tuotetaan, samalla tavalla kuin silloin neuvostoaikana, suomettumisen aikana, kantaväestöä vastaan. Kun sitä aikansa jauhetaan sitä samaa asiaa, kyllä ihmiset rupeavat hyväksymään. Siinä täydellisesti tuotetussa journalismissa se asiasisältö on sellainen, (Puhemies koputtaa) että siinä on koko ajan se agenda. — No, kiitos.

**Toinen varapuhemies Paula Risikko:** Oliko Eerolalla vastauspuheenvuoropyyntö? — Olkaa hyvä.

**20.15 Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Lähinnä tähän edustaja Hassille, ei niinkään Hakkaraiselle, joka puhui viisaasti: Siis tietenkin jokaisella ihmisellä on ihmisarvo, emme me sitä ole romuttamassa tai pois ottamassa sen enempää kuin Yleäkään arvostellessamme monikulttuurisuutta. Somalit, arabit ynnä muut saavat puolestani ihan rauhassa harrastaa sitä omaa kulttuuriaan, kunhan tekevät sen omilla rahoillaan.

Monikultturismi tarkoittaa sitä, että muista maista tulleiden henkilöiden ei käytännössä edes annetaakaan suomalaistua, vaan valtaväestön rahoilla — valtaväestön rahoilla — ylläpidetään sitä, että he saavat ylläpitää sitä omaa kulttuuriaan. Minä en halua ylläpitää jotain somalialaista tai arabialaista kulttuuria omilla verovarjoillani. Sitä on monikulturalismi, ja sitä minä sen tähden vastustan.

Ja varmaan Talouselämä tai Financial Times paljon fiksummin uutisoi näistä asioista kuin Yle, mutta tosiasia on se, että viime vuonna, kun Suomeen tuli näitä turvapaikanhakijoita, niistähän 80 prosenttia oli käytännössä miehiä, ja niilläkin, jotka oli lapsiksi ilmoitettu, parta kasvoi paremmin kuin minulla.

**20.16 Vesa-Matti Saarakkala ps:** Arvoisa rouva puhemies! Yhdessä puheenvuorossa nostettiin esiin nämä tilastot koskien sitä, että Yle yrittää olla ykkönen, tavallaan kilpailla näistä katsojista ja kuuntelijoista kaikilla ohjelmillaan. Semmoinen ylilyönti Ylellä mielestäni on, että Yle mainostaa aika varhain illalla tämmöisiä ohjelmia, jotka on suunnattu vaikkapa nyt yli 12-vuotiaille tai jotakin muuta vastaavaa. Tämmöistä sisältöä tulee jo aika varhain Yleltä, nimenomaan tätä ohjelmamainontaa, joka ei sitten taas sovi pienemmille lapsille. Minun mielestäni tässä menee Yle liian pitkälle kilpaillessaan näistä katsojista, niin että tämän tyyppinen ohjelmamainonta voisi jäädä pois tai se pitää sijoittaa vaikkapa kello 21:n jälkeen, että nämä kaiken maailman draculat ja muut eivät hypi sieltä silmille.

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

kello 19:n maissa, koska se on kuitenkin vielä aikaa, jolloinka monesti pienetkin lapset ovat television lähettyvillä.

Mitä tulee tähän ruotsinkielisyyteen, niin siihenhän Yle tosiaan satsaa aika suhteettoman paljon. Yhtä sellaista piirrettä, mikä on tässä tullut jokin aika sitten Ylelle, että esimerkiksi Ylen ruotsinkielisiä uutisia sijoitetaan aamu-tv:n yhteyteen, minä pidän itse vähän häiritseväenä. Kun on tämä Yle Fem -kanava, niin miksi ei sitä ruotsinkielistä sisältöä voi välittää sitä kautta sen sijaan, että häiritään suomenkielisten aamuhetkeä sillä, että ikään kuin tuputetaan ruotsinkielistä aineistoa meille varmaan sen takia, että me nyt sitten innostuisimme tai nuoret innostuisivat tästä ruotsin kielestä? Se on minun mielestäni väärä tapa edistää ruotsin kielen opiskelua ja oppimista, mitkä sinänsä ovat tärkeitä ja vapaaehtoiselta pohjalta varsin kannatettavia ajatuksia, mutta joku raja pitää olla tässä propagandassakin.

**Toinen varapuhemies Paula Risikko:** Myös edustaja Eerolalla oli puheenvuoropyyntö. — Haluatteko käyttää sen?

**20.18 Juho Eerola ps:** Tack, fru talman! Joo, tuota oikeastaan tyhjensin pajatsoni tuossa vastauspuheenvuorossani aika pitkälti. Kun luulin, etten saa tuota vastauspuheenvuoroa, pyysin puheenvuoron.

En nyt käy toistamaan sitä, mitä sanoin, mutta sanon vielä sen verran, että tämä monikulturalismi on ikään kuin joidenkin ihmisten ajatusmaailmassa korvannut sosialismin. Kun ei voi enää kommunismia ja sosialismia fanittaa, niin sitten on otettu tilalle tämmöinen. Ja yhteistä näille molemmille ideologioille, siis sosialismille ja kommunismille ja tälle monikulturalismille, on lähinnä vain se kansallisvaltiota ja kansallismielisyyttä vastaan taisteleva. Ja Ylen tehtävä on minun mielestäni, minun näkemykseni mukaan, tukea kansallista kulttuuria, suomalaista kansallista kulttuuria, sellaisia juttuja, mitkä ovat meille tärkeitä — Pihtipuhtaan Keihäskarnevaalien näyttäminen ja näinpäin pois — ja sitten myöskin paikallista kulttuuria.

Täällä jo viitattiin näihin Ylen maakuntaradioihin. No, meillä kävi kerrankin hyvin, että tuli Yle Kotka Yle Kymenlaakson tilalle, mutta paikallisuus ja kansallinen kulttuuri ovat niitä tärkeimpiä juttuja, mitä Ylen pitää vastaisuudessa entistä enemmän tuoda esille eikä niinkään tätä monikulturalismia.

Ja jottei menisi pelkäksi Ylen haukkumiseksi, niin mainitsen, että sitä radio-ohjelmaa, mikä lauantaisin tulee, Entisten nuorten sävellahja, kuunnelkaa kaikki. Se on suosikkini. Sieltä tulee hyvää poppia.

**20.20 Olli Immonen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Hassi totesi tuossa aikaisemmassa puheenvuorossaan, ettei Yle edistä monikulturismi-ideologiaa. Itse olen kyllä eri mieltä: kyllä se sitä nimenomaan edistää. Ylen lainsäädännössä nimittäin todetaan, että Ylen tehtävänä on edistää monikulttuurisuutta, ja nimenomaan monikulturismi-ideologia tähtää monikulttuurisuuden edistämiseen. Eli yhteenvetona voidaan todeta, että Yle toteuttaa monikulturismi-ideologiaa, kun se pyrkii edistämään monikulttuurisuutta. Toivoisin tämän monikulturismi-ideologian tilalle tasapuolisuutta, neutraaliutta, objektiivista uutisointia ja tiedonvälitystä. Se on minun mielestäni parempi tie.

**20.20 Jani Mäkelä ps:** Arvoisa puhemies! Vielä lyhyesti kommenttina Eerolalle tuosta paikallisradioitten nimiasiasta: Elikkä itsekkin olen Lappeenrannasta kotoisin, ja se on ny-

## Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp

kyään Yle Lappeenranta, mutta se tuntuu silleen hieman absurdilta tilanteelta, kun Yle Lappeenranta tviittaa Parikkalan valtuuston asioista. Silloin, kun Yle Etelä-Karjala tviittasi Parikkalan valtuuston asioista, se tuntui luontevalta, mutta minkä takia Yle Lappeenranta tviittaa Parikkalan valtuuston asioista? Tämä on yksi niistä asioista, mitkä herättävät kummastelua tässä nimimuutoksessa.

Vielä lisäisin tuohon Ylen toimintaan sen, että sinnehan on ostettu jonkun verran ulkomaisia kalliita sarjoja, jotka myöskin kilpailevat kaupallisen median kanssa. Tämä on semmoinen asia, mitä en katso hyvällä. Se on juuri sitä epätervettä kilpailua kaupallisen median kanssa.

**20.21 Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Oikaisisin vain, kun edustaja Immonen referoi sitä, mitä sanoin, mielestäni vähän oudolla tavalla. Tämä nyt on yksi esimerkki siitä, miten sanoja ymmärretään toisin tai eri ihmiset ymmärtävät eri sanoilla eri asioita. Kun puhuin monikulttuurisuudesta, en puhunut siinä yhteydessä siitä, mitä Yle tekee, vaan siitä, mitä se sana tarkoittaa. Täällä on aivan ilmeisesti monta edustajaa, joiden mielestä monikulttuurisuus on joku ideologia. Minä ymmärrän monikulttuurisuuden tarkoittavan käytännössä suunnilleen samaa asiaa kuin Suomen perustuslain sen kohdan, jossa sanotaan, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta siitä, mikä on heidän syntyperänsä, uskontonsa, ihonvärinsä, sukupuolensa ja niin pois päin.

**20.22 Vesa-Matti Saarakkala ps:** Arvoisa rouva puhemies! Meillä on lainsäädäntöön tullut muun muassa tämä positiivinen erityiskohtelu, ja sitä on vielä viime vaalikaudella eduskunnan enemmistöllä muutettu niin, että nyt jos henkilö kuuluu etniseen vähemmistöön, on seksuaalivähemmistöön kuuluva tai uskonnoltaan vähemmistöön kuuluva, niin hänellä on oikeus nykyään positiiviseen erityiskohteluun, vaikka häntä tai tätä väestöryhmää ei olisi syrjitty. Jos tämä on monikulttuurisuutta, niin se on kyllä asia, mistä voidaan olla sitten jo montaa mieltä, että onko se ihan hyvä näin.

Minä ymmärrän tavallaan ne hyvät aikeet siinä, mutta tuntuu, että sillä on ainakin Yleen ollut vaikutus, että siellä on tätä uutta pykälää kyllä tulkittu varsin monikulttuurisuusmyönteisesti sillä lailla, että nimenomaan tämä agenda korostuu vaikkapa näissä keskusteluohjelmissa. Minä itse näen, että ennen kaikkea korostuu tämä liberaali linja siellä, mikä on esillä. Niin kuin sanottua, tosi vähän on konservatiivisia näkemyksiä omaavia keskustelijoita, ja kun tiedetään, että tämä liberalismi—konservatismi-jakolinja on tänä päivänä politiikassa merkittävämpi kuin oikeisto—vasemmisto, niin on se kumma, että vain perussuomalaiset täällä lähinnä kritisoi tätä. Se kuvastaa paljon tätä tilannetta, että eiväthän täällä oikeastaan ketkään muut kritisoikaan Yleä kuin vain perussuomalaiset. Me nyt satumme vain edustamaan aika isoa väestöryhmää tässä maassa, ja minä olen aika varma, että pääosa perussuomalaisten äänestäjistä on hyvinkin samaa mieltä kuin mitä me olemme tänään täällä esittäneet. Että tämä on hyvin kuvastava tilanne, että muille näyttää nykylinja kelpaavan.

**20.24 Teuvo Hakkarainen ps:** Arvoisa rouva puhemies! Kehutaan nyt lopuksi Yleä: kylähän muun muassa urheiluohjelmat ja Yle Teema, mitä Eerola sanoi tuossa, ovat semmoisia ohjelmia, että me tarvitsemme ja haluamme niitä emmekä niihin halua sillä lailla puuttua. Mutta se kansanosaa, joka maksaa tämän Ylen, joutuu niin sanotuksi harmaaksi maksaksi — eräänkin tutkijan suulla: se on vain harmaata massaa — ja joutuu maksamaan ja

### **Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2016 vp**

rahoittamaan tämän monikulttuurisuuden, joka on ideologia, sanokaa mitä tahansa. Se näkyy hyvin selvästi ja kuuluu, ja hyvin karkealta tuntuu aina katsella noita uutisia. Mielelläni niitä katselen, mutta kun tämä pointti tulee siellä esille, niin vaihdanpa kanavaa kaupalliselle puolelle.

Mutta kiitos niistä kaikista, mitä Yle tekee: näistä urheiluohjelmista ja Teemasta ja mitä muuta on. Ne kuuluvat sille ja ovat hyviä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.